

RUDAR

Celje - skladišče

D-Per

65/1980

5000013534,5

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO KOLEKTIVA
RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA VELENJE

LETO XIV

PONEDELJEK, 6. OKTOBER 1980

ŠTEVILKA 5

Sklepi in stališča problemske konference
komunistov Rudnika lignita Velenje z dne 11. 9. 1980

RUDARJEM TAKŠEN POLOŽAJ,
KAKRŠNEGA IMAJO DELAVCI V
DRUGIH TEMELJNIH ORGANIZACIJAH
IN KAKRŠNEGA JIM ZAGOTAVLJATA
USTAVA IN ZAKON O ZDRUŽENEM DELU

1. Vsi delavci, posebej še komunisti, moramo odločno zahtevati izvajanje vse potrebne aktivnosti za izpolnjevanje letnega delovnega načrta za leto 1980 in zadolžiti vodstvene delavce in strokovne službe, da zastavijo in predlagajo samoupravnim organom ukrepe za doseganje dogovorjenega plana. Odločno obsojamo podjetniško zapiranje v meje temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, saj izpolnitev letnega delovnega načrta samo v eni temeljni organizaciji ne zagotavlja doseganja skupno dogovorjenih nalog.
2. Takoj moramo ponovno preveriti izvajanje stabilizacijskih ukrepov in od vseh delavcev zahtevati, da te ukrepe dosledno uresničujejo.
3. Stalna izguba v naših temeljnih organizacijah, ki izhaja iz tega, da temeljne organizacije ne dosegajo z letnimi delovnimi načrti dogovorjenega prihodka in dohodka, negativno vpliva na samoupravni družbeno-

Dalje na 2. strani!

Vsem delavcem in upokojem sestavljene organizacije REK Velenje

iskreno čestitamo

ob prazniku občine Velenje 8. oktobru

Iskrene čestitke tudi vsem drugim delovnim ljudem in občanom naše občine!

Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi SOZD REK Velenje

ekonomski položaj delavcev in s tem na njihov odnos do gospodarjenja. Posledica družbeno-ekonomskih odnosov, zaradi katerih delavci ne morejo gospodariti z rezultati svojega dela in nimajo o čem odločati, ne o višini osebnih dohodkov in ne o izboljševanju svojega položaja, je mezdna miselnost. Spričo tega je treba zagotoviti takšen položaj rudarjev, kakršnega imajo delavci v drugih temeljnih organizacijah in kakršnega jim zagotavlja ustava in zakon o združenem delu. To pomeni tudi, da moramo zagotoviti takšen način izvajanja dogovorov med uporabniki in proizvajalci električne energije, ki bo zagotavljal dogovorjeni prihodek elektrogospodarstva Slovenije skozi celo leto in ob izpolnjevanju plana tudi planirani dohodek. Zlasti pa se moramo komunisti zavzemati za takšno organiziranost in takšna delitvena razmerja v elektrogospodarstvu Slovenije, ki bodo zagotavljala enakomerno in pravično delitev skupnega prihodka na vse dele elektrogospodarstva.

4. Delitev po delu in rezultatih dela mora biti urejena tako, da bo stimulirala, spodbujala, boljše delo. Za to je potrebno redno dopolnjevanje vseh samoupravnih aktov, ki urejajo področje delitve sredstev za osebne dohodke, in to zlasti zavoljo tega, ker je sedanji pravilnik narejen v razmeroma kratkem roku in ker je potrebna na področju delitve trajna aktivnost vseh organov, družbenopolitičnih organizacij in delavcev v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih DO RLV.

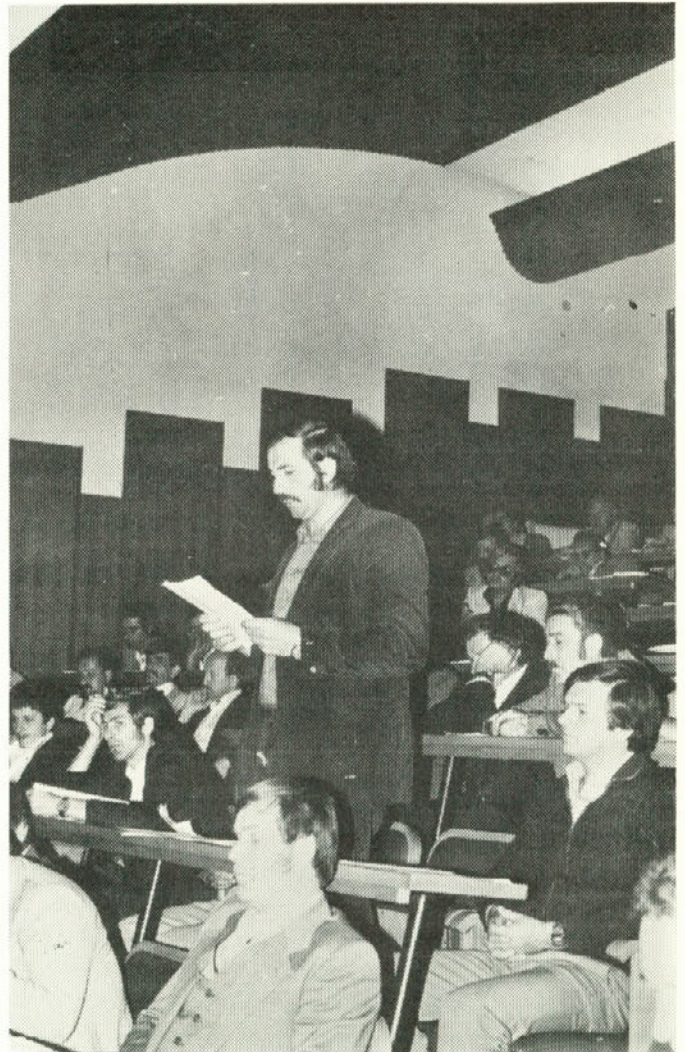
Takoj je treba izdelati pravilnik za nagrajevanje po delu in delovnih rezultatih tehnično nadzornih delavcev, kar je bilo v prvi fazi izpuščeno. Prav tako je treba izpeljati ustrezno nagrajevanje strokovnih služb in administrativnih delavcev. V celi družbi se moramo dogovoriti za okvirna merila pri nagrajevanju administrativnih del in nalog in ustrezno nagrajevati strokovno ustvarjalno delo. Predvsem pa moramo zagotoviti, da ne bo nihče odstopal od sprejetih meril in nagrajeval mimo pravilnikov.

Odločno moramo zastaviti akcijo za vzpostavitev take svobodne menjave dela med temeljnimi organizacijami in delovnimi skupnostmi, ki bo preprečila težnje za večanjem administracije in izpostavila odgovornost delavcev delovnih skupnosti za izvrševanje postavljenih nalog.

5. V prizadevanjih za zmanjševanje fluktuacije in za povečanje zanimanja za rudarske poklice moramo v enaki meri upoštevati ustrezno ovrednotenje dela, delovnih razmer in življenjskega standarda rudarjev. Samo z vidika vseh teh treh činiteljev delovnega zadovoljstva se lahko odločamo, ali je sedanji položaj rudarjev glede na trenutne objektivne možnosti naše družbe ustrezen ali ne.
6. Naloga osnovnih organizacij zveze komunistov je nenehna skrb za dobre medsebojne odnose, kar pomeni, da morajo stalno spremljati razpoloženje ljudi in ne smejo podcenjevati opozoril delavcev o pomanjkljivostih in vzrokih nezadovoljstva. Ta opozorila je treba sproti ocenjevati, ločiti napačne informacije od stvarnih informacij in nalog in se do njih opre-

deliti ter ustrezno ukrepati.

7. Začeti moramo akcijo in izpeljati učinkovite ukrepe za drugačen odnos do dela. Delovna disciplina je ponekod še izrazito slaba, odsotnosti od dela pa preveliko. Sodelavci lahko preprečijo primere neupravičenih odsotnosti od dela in obsodijo kršitve discipline. Samo takšna akcija pa ne bo dovolj; hkrati moramo zagotoviti, da bodo osebni dohodki delavcev v skupini odvisni tako od ustvarjenega do-

Med razpravo na problemski konferenci

hodka kakor tudi od dosežene ravni prisotnosti pri delu.

8. Doseči moramo tak način informiranja, da bodo delavci seznanjeni s problemi in dosežki v delovnem kolektivu, saj bodo na ta način imeli tudi ustrezne pogoje in možnosti za odločanje. Informacije morajo biti kratke in jasne, pri tem pa moramo dajati ustrezen poudarek tudi neposrednemu medsebojnemu obveščanju vodstvenih in drugih delavcev med delom.

Zahtevamo, da sredstva javnega obveščanja (časopisi, TV itd.) objektivneje (stvarnejše in celovite-

- je) poročajo o dogajanjih v naši družbi; več je treba poročati o pozitivnih dosežkih, sporočila o slabostih pa naj bodo bolj konkretna, določna. Posplošeno poročanje o slabostih, brez navajanja sankcij in ukrepov, slabo vpliva na razpoloženja ljudi in zmanjšuje njihovo pripravljenost za odpravljanje slabosti.
9. Z aktivnim delom članov ZK v samoupravnih organih in z zaostreno odgovornostjo do izvajanja sprejetih sklepov moramo doseči, da bodo seje in sestanki samoupravnih organov resnično postali mesto dogovarjanja in sprejemanja odločitev, delegati pa resnični nosilci dogovarjanja in tudi nosilci neposrednega obveščanja. Z obravnavanjem vseh težav in slabosti tudi na sejah in sestankih samoupravnih organov in z izvajanjem sklepov bomo utrdili moč odločanja, pa tudi povrnili zaupanje v učinkovitost sprejetih odločitev na sejah in sestankih samoupravnih organov.
 10. Organiziranost komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito mora biti takšna, da bo omogočala sprotno spremljanje razmer v posameznih okoljih in sprejemanje učinkovitih ukrepov. Vse prevečkrat smo strpni do pojavov, ki ne povzročajo samo materialne škode, ampak rušijo tudi naš politični sistem in zmanjšujejo pridobitve in ugled naše družbe.
 11. Zastaviti moramo vse sile za odpravo perečih problemov stanovanjske izgradnje tako pri poteku izgradnje kot tudi pri zagotavljanju sredstev za intenzivno izgradnjo. V ta namen moramo izdelati analizo o naših potrebah in možnostih za izgradnjo stanovanj, prav tako pa program za intenziviranje izgradnje in program za zagotovitev potrebnih sredstev. Spregovoriti pa moramo tudi o funkcionalnosti stanovanjske izgradnje in objektov, ki morajo biti zraven stanovanj, da ne bomo gradili spalnih naselij in da bomo tudi za številne samce uredili potrebne bivalne prostore za lažje privajanje novemu okolju. Ne smemo se zadovoljiti s prakso, da delavcem zagotavljamo samo delo, sobo in hrano, drugo pa prepuščamo slabi družbi in gostilni.
 12. Vedno večje število delavcev invalidov in problema tika njihove rehabilitacije nas morata voditi v odločno akcijo ne samo za humanizacijo dela invalidov, ampak tudi za reševanje problematike zagotavljanja dela za invalide, saj je to pogoj, da se bodo invalidi počutili odgovorne za svoje delo in potrebni družbi. V tej akciji bi bilo treba ponovno spregovoriti o vprašanju rehabilitacije in zaposlovanja invalidov z vidika, da ne bomo mogli invalidov nenehno zaposlovati v kopalnici, ampak jim bomo morali priiskrbeti v času nezmožnosti za jamsko delo ustrezno drugo delo v primernih zunanjih delavnicah. Narediti pa bomo morali tudi analizo, zakaj se tako malo invalidov odloči za popolno rehabilitacijo, saj si bi nekateri, posebno mlajši invalidi, lahko pridobili delovne sposobnosti za povsem drugo strokovno delo.
 13. V osnovnih organizacijah zveze komunistov moramo posvetiti idejnemu delu in nalogam članov ZK več pozornosti. Obravnavati moramo obnašanje posameznih komunistov pri izvajanju nalog. Skrbeti moramo za redno evidentiranje novih kandidatov za člana ZK predvsem iz vrst proizvodnih delavcev. Mladi, vključeni v mladinsko organizacijo, pa morajo biti kadrovska baza za sprejemanje v ZK.
 14. Pripraviti in sklicati je treba sestanek komunistov v samskih domovih in na njem celovito oceniti razmere, bivanje, prehrano in aktivnosti delavcev v samskih domovih v prostem času ter pripraviti predloge potrebnih ukrepov.
 15. Komunisti moramo aktivno sodelovati pri pripravi letnih in srednjeročnih planov, obenem pa doseči, da se bodo vsi delavci vključili v te aktivnosti. Pri tem moramo zagotoviti pravočasno pripravo vsebinsko usklajenih in realnih, izvedljivih, predlogov planov. To pomeni, da morajo biti naši plani tudi sestavni del občinskih in da moramo v postopku usklajevanja z našimi investicijskimi načrti, posebno z načrtom vlaganj v objekte "Nove Preloge", seznaniti poleg organov občinske skupščine vse delovne ljudi in občane naše občine.
 16. Vsak mesec sproti naj se izobešajo podatki o zaslužkih vseh zaposlenih delavcev v delovni organizaciji!
 17. S ciljem, da se bi opravljala racionalno, nepaločevala, je treba razmejiti dela in naloge med vodji TOZD in njihovimi pomočniki.
 18. Razprave delavcev na zbiorih (sestankih SDS) je treba organizirati tako, da bodo razprave in sklepi zborov resnični odsev hotenj delavcev. Pogoj za to pa je, da bomo razprave organizirali v primeren času, na primernem kraju in z ustreznimi razlagalci; to je takšnimi, ki bodo znali odgovoriti na postavljena vprašanja. Slednje pa terja tudi navzočnost vodstvenih delavcev na razpravah.
 19. Za dosego letnega delovnega načrta je treba napeti vse sile in zagotoviti kar največjo udeležbo delavcev pri delu ob sobotah. Vsem moramo povedati, da delamo več dni zato, ker ne izpolnujemo plana, in ne zato - kot mislijo nekateri - ker potrebuje družba več premoga. Premog, ki ga moramo nakopati v sobotah, smo že dobili plačan!
 20. Mlade komuniste moramo zadolžiti za konkretne naloge pri delu in organiziranju mladih v njihovem okolju.
 21. Ustanovi se naj skupina komunistov - članov občinske konference ZKS Velenje za pomoč pri delu osnovnih organizacij ZK v RLV!
 22. Člani ZK se bomo z aktivnim delom v samoupravnih organih in v organih in organizacijah zveze sindikatov in zveze socialistične mladine zavzemali za uresničevanje sprejetih sklepov na tej problem-

ski konferenci, saj je od te naše aktivnosti, sposobnosti in enotnega nastopa odvisno, v kolikšni meri bomo prepričali in pridobili vse delavce za cilje, za katere smo se dogovorili.

- - -

(Komisija za povzem sklepov in stališč problemske konference: Janko LUKNER, Srečko MEH, Franc DRUKS, Franc KRIVEC, Jože ALJAŽ, Anton PLANINC in Marjan TAMŠE)

Opomba uredništva

Sestavna dela povzetka sklepov in stališč te problemske konference sta program konkretnih nalog z navedenimi roki in odgovornimi organi in organizacijami za njihovo izvedbo ter povzetek prispevka Janeza Zahrastrnika, člana CK ZKS in sekretarja medobčinskega sveta ZKS Celje, k razpravi na problemski konferenci, ki pa ju zaradi obsežnosti in pomembnosti predvsem za DO RLV ne kaže objavljati v glasilih sestavljene organizacije.

V delovni organizaciji RLV
udarniška vnema ne pojenja...

Z DELAVCI "KLASIRNICE" PRI DELU IN POGOVORU

Tak je bil tisti poznopoletni sobotni popoldan, da je večina ljudi v mestu, oblitim s soncem, z veseljem kovala načrte za nedeljo. Nekateri med njimi so načrte že naredili, kar je bilo čutiti po živahnem prometu na cesti iz Velenja proti Šoštanju in verjetno tudi naprej proti Savinjski dolini. V Pesjem sem se odlepil od kolone in se čez nekaj trenutkov ustavil na parkirnem prostoru pred ustjem izvoznega nadkopa, kjer je stala večja skupina jamskih delavcev iz temeljne organizacije "Klasirnica". Njihove misli niso bile obremenjene z vprašanjem, kam popoldan, ampak kako uresničiti naloge, ki so jih nameravali postoriti v nekaj urah sobotnega popoldneva z udarniškim delom.

Tako vsaj je dal vedeti Herman Arlič, predsednik konference osnovnih organizacij zveze sindikatov v tej temeljni organizaciji, ki sem ga našel v skupini kakih tridesetih rudarjev. Povedal je tudi, da bo skupina jamskih delavcev, ki se je zbrala ob zgradbi na vrhu izvoznega nadkopa v Pesjem, čistila poti ob trakovih 20, 30 in 40; udeleženci akcije v Prelogah pa da bodo čistili odklonski trak in trak Č-1 000. Večja skupina delavcev, ki zaradi mladostnosti ali zdravstvenih razlogov ne smejo iti v jamo, pa bo - je še dejal - očistila osrednjo zgradbo klasirnice v Prelogah.

Nekaj minut po štirinajsti uri so se rudarji napotili proti vhodu v izvozni nadkop. Poleg vsakodnevne rudarske

opreme so imeli na čeladi pripeta tudi zaščitna očala. Ta dodatek me je spodbudil, da sem Arliča ogovoril še z vprašanjem, čemu jim bodo očala. Medtem ko si je za pas pripenjal akumulator, je - ne brez prizanesljivega smehljaja na obrazu - odvrnil, da je ob trakovih, ki jih bodo čistili, tako močan vlek jamskega zraka, da bi pri nalaganju premogovega prahu na trakove brez zaščitnih očal kmalu oslepeli.

Preden je Arlič odšel v izvozni nadkop, je omenil še: "Tisti rudarji, ki pozimi delajo na tem koncu rudnika, se pred odhodom na delo šaliijo, da gredo v Sibirijo; tako zelo hladno je namreč v tem nadkopu."

Vrnil sem se pred zgradbo - na sonce, kjer sta se za odhod v jamo pripravljala Ivan Grajžl in Bogdan Peččnik; oba sta jamska nadzornika v "Klasirnici". Vprašal sem ju, od kod jemljejo jamski delavci voljo za udarniško delo po že tako napornem delovnem tednu in ob govoricah, da so nezadovoljni z osebnimi dohodki.

"Naj kar Peččnik odgovori," je dejal Grajžl in dodal, da v tej temeljni organizaciji dela šele nekaj več kot dvajset dni.

Bogdana Peččnika ni bilo treba prositi dvakrat. Tole je povedal:

"Naši jamski delavci dobro vedo, kaj morajo v jami storiti za večjo lastno varnost... Zrak, s katerim zračimo jamo, je pri vstopu v jamo suh in zaradi te svoje lastnosti lahko povzroči, da se premog sam od sebe vžge. Zlasti rad pa se vžge premogov prah, ki ga med redno proizvodnjo ne moremo sproti počistiti."

Potem je Peččnik nekoliko premolknil in dodal: "Z drugim delom vašega vprašanja pa ne bo vse prav; to namreč, da jamski delavci nismo zadovoljni z osebnimi dohodki... Vidim, da ste tudi vi napačno seznanjeni z nekoliko živahnimi razpravami naših delavcev v zadnjem času... Ne gre za zahtevo po višjih osebnih dohodkih, ampak za zahtevo po pravičnejši delitvi osebni dohodkov. Na sestankih osnovnih organizacij zveze komunistov in sindikatov smo dovolj jasno povedali, da dosednji pravilnik o delitvi sredstev za osebne dohodke ne ustreza več. Res je, da mora delovna organizacija imeti skupen pravilnik za načelno urejanje nagrajevanja v vseh temeljnih organizacijah, vendar posebnosti jamskega dela, dela izven jame in kombiniranih del, to je v jami in izven nje, terjajo tudi posebne pravilnike, za urejanje nagrajevanja po delu in delovnih rezultatih za vsako področje del posebej... V 'Klasirnici' smo stari pravilnik kar dobro izkoristili in po njem lahko pri nagrajevanju dokaj učinkovito ločimo dobrega delavca od slabega. V drugih temeljnih organizacijah rudnika pa je drugače; delo dobrih in slabših delavcev vrednotijo in nagrajujejo enako, z izgovorom: 'Da ne bo zamere!'... Poleg tega, da se uredijo ta neskladja, pa predvsem rudarji zahtevajo, da se dokončno uredijo nerešena vprašanja v zvezi z jamskim dodatkom in beneficirano delovno dobo za tiste delavce, ki v jamo odhajajo prepovedano, da bi imeli pravico do teh ugodnosti. V naši temeljni organizaciji smo pred letnim oddihom naredili analizo del in nalog, ki so značilna za vse naše delavce. Na osnovi te analize pa smo potem delavce razdelili na tiste, ki imajo v celoti jamsko delo, na tiste, ki so v jami le včasih, in tiste, ki v jamo

ZGORAJ: Ivan GRAJŽL in Bogdan PEČEČNIK (z leve proti desni) pred zgradbo na vrhu izvoznega nadkopa v Pesjem SPODAJ: Kondrad ČUŠ in Marija FILIPIČ, oba tehtalca premo-
ga, pri čiščenju traka

sploh ne odhajajo. Narava dela v 'Klasirnici' je namreč taka, da imamo na voljo vse te tri možnosti. Šele po tej razporeditvi pa smo ovrednotili dela in naloge delavcev v naši temeljni organizaciji in zato sedaj dobivamo znatno manj pripomb na račun nagrajevanja po delu in delovnih rezultatih kot prej."

Tako je Bogdan Peččnik, jamski nadzornik v temeljni organizaciji Klasirnica, pojasnil nezadovoljstvo rudarjev, ki v nekoliko prirejeni obliki buri duhove ožje in širše javnosti. Povedal je tudi, da se rudarji zavedajo težav, s katerimi se spopada naše gospodarstvo v zaostrenih gospodarskih razmerah, in vedo, da bi bila zahteva zgolj po višjih osebnih dohodkih v tem trenutku povsem v nasprotju s prizadevanji naše družbe za gospodarsko stabilizacijo.

V osrednji zgradbi klasirnice v Prelogah, kamor sem prišel nekaj minut po petnajsti uri, je skoraj dvajset delavcev in delavk čistilo prostore, prenapolnjene s premogovim prahom. Med njimi sem našel tudi Kondrada Čuša, tehtalca premo-
ga, ki mi je povedal, da v tej skupini delajo zlasti tisti delavci, ki so premladi za delo v jami ali pa zaradi slabšega zdravstvenega počutja ne smejo delati v jami. "Njihovo delo," je dodal, "pa ni nič manj pomembno kot delo udeležencev akcije v jami."

Tudi Čuša sem povprašal, če si jamski delavci res pri zadevajo doseči zgolj večje osebne dohodke, vendar me je hudo na kratko odpravil. Rekel je: "Nikar ga ne lo-
mite! Delavci v 'Klasirnici' smo se potem, ko smo videli oddajo po televiziji, spraševali, kdo neki je novinarjem povedal, da zahtevamo 20-odstotno povišanje osebnih dohodkov. Razprave delavcev v naši delovni organizaciji so zadnje čase res bolj pogoste in bolj konkretne kot v preteklosti, vendar zahtev samo po zvi-
šanju osebnih dohodkov nam nihče ne more očitati. Pri-
zadevamo si le..." in potem je Čuš domala v celoti po-
novil stališča rudarjev, kot jih je pred njim povedal že Bogdan Peččnik.

Kmalu po devetnajsti uri zvečer se je skoraj osemde-
set udeležencev te udarniške akcije zbralo v obratu
družbene prehrane naše sestavljene organizacije, kjer
so pri skromni večerji ocenili opravljeno delo.

- bo -

OBISKALA STA NAS DVA ZNANA SINDIKALNA DELAVCA IZ ANGLIJE

V četrtek, 21. avgusta, sta našo sestavljeno organiza-
cijo obiskala Joe Gormley, predsednik nacionalnega
združenja rudarjev Anglije, in Jack Jones, član izvrš-
nega sveta te zveze in sekretar nacionalnega področja
Lester. Spremljali so ju Fadil Mumini, član predsedst-

va Zveze sindikatov Jugoslavije in predsednik zveznega odbora Sindikata delavcev energetike in petrokemije Jugoslavije, Jože Leskovar, sekretar republiškega odbora Sindikata delavcev energetike Slovenije, in Branislav Trajković, strokovni sodelavec v zveznem odboru Sindikata delavcev energetike in petrokemije Jugoslavije. Od naših pa se je srečanja udeležilo tudi nekaj poslovnih delavcev sestavljene organizacije in delovnih organizacij RLV ter TE Šoštanj pa Franc Druks, predsednik koordinacijskega odbora sindikata SOZD, in Franc Krivec, predsednik konference osnovnih organizacij zveze sindikatov v RLV.

Ob prihodu je obiskovalce pozdravil Franc Druks, ki jih je nato seznanil tudi z razvojem delavskega samoupravljanja v našem kombinatu od izvolitve prvega delavskega sveta v DO RLV dalje. Za njim je o razvoju naše sestavljene organizacije spregovoril še Slavko Janežič, predsednik poslovnega odbora našega kombinata. Pri tem je večino svoje obširne razlage namenil razvoju Rudnika lignita Velenje. Ta pozornost tej naši delovni organizaciji ni bila naključna, saj sta oba obiskovalca iz Anglije kot rudarja delala v jamah angleških rudnikov dobrih petindvajset let, preden sta prevzela pomembne politične dolžnosti v nacionalni zvezi rudarjev Velike Britanije.

V razpravi, ki je sledila, so obiskovalci in naši predstavniki neopazno prešli na obravnavo vsebinskih in organizacijskih tokov v naših in angleških sindikalnih organizacijah. Najprej so razčlenili značilnosti organizacije obeh sindikalnih zvez in ugotovili, da bistvenih razlik med njima skorajda ni. Veliko večje, rečemo lahko, kar nepremostljive razlike so v vsebini dela obeh zvez, in to zaradi povsem različnih družbenih sistemov, ki odločilno vplivata tudi na različne cilje obeh zvez. Ob tem pa moramo poudariti, da sta bila oba obiskovalca iz Anglije predstavnika sindikalne organizacije, ki je v Veliki Britaniji ne le najmočnejša, ampak je dosegla tudi največje rezultate v borbi z delodajalci za boljši osebni standard rudarjev. Spričo teh uspehov so jamski delavci med vsemi delavci v gospodarstvu Velike Britanije za svoje delo najboljše plačni, saj so njihovi prejemki v poprečju večji do trideset odstotkov, in to brez jamskega dodatka in stimulatívne dela. Tisti jamski delavci, ki gredo v jamo tudi ob sobotah in nedeljah, pa imajo v Veliki Britaniji tudi za štirideset do petdeset odstotkov večje plače od poprečnih plač delavcev v drugih panogah gospodarstva. Večje ugodnosti imajo tamkajšnji rudarji tudi pri prevozi na delo in z dela, pri nakupu goriva, poleg tega se lahko poceni in izdatno hranijo v obratnih menzah; imajo pa tudi številne olajšave pri plačevanju organiziranih oblik preživljanja prostega časa. Med zadnje pomembnejše pridobitve rudarjev v Veliki Britaniji sodi tudi plačevanje tistega časa, ki ga rudarji porabijo za umivanje in preoblačenje. To ugodnost so njihovi sindikati dosegli lansko leto. Za konec pa kaže omeniti še to, da so pokojnine rudarjev v Angliji in celi Veliki Britaniji znatno višje od pokojnin delavcev v drugih panogah.

Razgovor so obiskovalci in predstavniki naše sestavljene

ZGORAJ: Obiskovalci med pogovorom s predstavniki našega kombinata; od leve proti desni: Jože LESKOVAR, Fadil MUMINI, Joe GORMLEY, prevajalka, J. JONES in Branislav TRAJKOVIĆ

SPODAJ: Obiskovalci s spremljevalci med objekti TE Šoštanj

ne in omenjenih dveh delovnih organizacij sklenili z ne katerimi ugotovitvami o položaju rudarstva v naraščajoči svetovni energetski krizi. Nekaj pred poldnevom pa so naše goste sprejeli še delavci Termoelektrarn Šoštanj, jim razkazali del naprav tega energetskega velikana in jih zatem zadržali še na kosilu v restavraciji družbene prehrane TE Šoštanj.

- bo -

(ŠE VEDNO) PREMALO STANOVANJ

Konec avgusta so predstavniki skupne službe našega kombinata za stanovanjsko izgradnjo razdelili ključke sedeminštiridesetim delavcem. Čeprav je to bilo že drugo naše letošnje dodeljevanje novih stanovanj in skupno število vseh letos dodeljenih novih stanovanj dosega že skoraj polovico načrta izgradnje stanovanj za letošnje leto, pa stanovanjska problematika v naši sestavljeni organizaciji še naprej ostaja zelo resna. To lahko sklepamo tudi na podlagi tehle zajetih mnenj ob tem našem drugem letošnjem dodeljevanju novih stanovanj...

Franc MERČNIK, KV kopač,
zaposlen v temeljni organizaciji
RLV "Jama Preloge":

"Z ženo in dvema otrokoma sem pet let stanoval v majhni garsonjeri in ravno toliko časa sem čakal tudi na zamenjavo stanovanja. Kakšno življenje je to, če v stanovanju s površino 23 kvadratnih metrov živi štiričlanska družina, si verjetno lahko mislite. Ker je v naši temeljni organizaciji še veliko delavcev, ki so v podobni stanovanjski stiski, sem vsem delavcem v temeljni organizaciji - skupaj z mojo družino - za dodelitev 3-sobnega stanovanja nadvse hvaležen. Mislim, da bi takó veliko stanovanje potreboval vsak jamski delavec z družino, ko se po napornem delu vrne domov."

Franc KNEZ, strojni
delovodja, zaposlen v temeljni
organizaciji RLV "Klasirnica":

"Doslej sem s štiričlansko družino živel v stanovanju s površino 54 kvadratnih metrov. Za trisobno stanovanje, ki sem ga dobil danes, sem vložil prošnjo že pred šestimi leti... Delavcem v naši delovni organizaciji v skladu z novim pravilnikom resda ni treba pla-

čati lastne udeležbe za pridobitev stanovanja, ki je po mojem mnenju za večino delavcev, za katere ta ugodnost ne velja, veliko breme. Zlasti težko jo plačajo mlade družine, saj komaj zberejo sredstva za nakup najnujnejše stanovanjske opreme. Mislim, da bomo za mlade družine morali zagotoviti učinkovit način kreditiranja pri plačevanju lastne udeležbe za pridobitev stanovanja..."

Hasan (KV električar, zaposlen
v temeljni organizaciji RLV
"J. mehanizacija") in Enisa
PAŠIĆ (kontrolorka kvalitete,
zaposlena v RŠC Velenje)

"V delovni organizaciji RLV delam že sedmo leto, tri leta pa sem čakal na zamenjavo stanovanja," je povedal Hasan in nadaljeval: "Doslej sem z ženo in otrokom živel v stanovanju s površino blizu 30 kvadratnih metrov; z današnjo odločbo pa sem postal lastnik dvisobnega stanovanja. Kljub temu, da je današnja delitev stanovanj letos že druga po vrsti, pa je v naši temeljni organizaciji stanovanjska problematika še vedno zelo pereča... Tudi v zvezi z lastno udeležbo za pridobitev stanovanja imam nekaj tehtnih pripomb. Ne glede na to, da jamskim delavcem ni treba plačati soudeležbe, mi ta novost zbuja pomisleke zaradi prijateljev in znancev, ki lastno udeležbo morajo plačati, pa čeprav živijo v izredno težkih stanovanjskih razmerah, osebni dohodek pa imajo takšen, da jim ne zadošča niti za nakup stanovanjske opreme, kaj šele tudi za plačilo soudeležbe. Brez pomoči delovne organizacije, ki naj bi kreditirala plačevanje njihove lastne udeležbe, taki delavci ne bodo prišli do stanovanja."

Darinka HOJNIK, natakara,
zaposlena v delovni skupnosti
"Družbeni standard":

"Z možem in hčerko sem živela šest let pri mojih starših v Pesjem, prošnjo za stanovanje pa sem vložila pred štirimi leti. Lahko rečem, da so ta leta, ko smo čakali na stanovanje, kar hitro minila, saj doma ni prihajalo do takšnih nesoglasij, kakršna ponekod vladajo med starši in otroci. Vendar ena soba za tričlansko družino res ne omogoča normalnega življenja... Še po mojem mnenju o lastni udeležbi me sprašujete! Smo to bi povedala, da nisem kriva sama, če sem se rodila tako pozno, da je moja prošnja za stanovanje že zapadla plačilu soudeležbe. Temu naj dodam še misel, da sestavljalcí takih zakonov verjetno le malo ali nič ne vedo o gmotnem položaju mladih družin... Kot da sami nikoli ne bi bili mladi!"

Dalje na strani 13!

PORTRETI NAŠIH DELAVCEV

Milan ŠTRBENK, visokokvalificirani električar, zaposlen v temeljni organizaciji TE Šoštanj "Vzdrževanje"

Danes, ko je naše življenje na vsakem koraku bolj ali manj očitno noro hitenje, ki mnoge vodi po zanesljivi poti do infarkta, poškodovanih živcev in drugih bolezenskih znamenj, je skoraj nedoumljivo, da so med nami tudi taki ljudje, ki se znajo temu pisanemu cirkusu posmehovati. To resda ne pomeni, da so ostali zunaj diradaja, ki ga poganja vsakodnevni delovni vrtinec; sodijo le v tisto manjšino, ki si je znala (in mogla) urediti življenje tako, da ji vsako opravilo pomeni bodisi užitek ali pa nujno zlo, ki ni vredno slabe volje in jeze.

Med take ljudi skoraj zanesljivo sodi tudi Štrbenkova družina; zlasti njen starejši moški predstavnik, Milan Štrbenk, ki je letos praznoval svoj tridesetletni delovni jubilej.

Pozno popoldan se srečava na dvorišču njegove pritlične hiše, ki jo le rudniška cesta loči od zgradbe temeljne organizacije Jamska mehanizacija v Prelogah. K dežju se pripravlja, ko sedeva za mizo v majhni kuhinji. S tem zmotiva njegovo ženo, da se mora s šivalnim strojem umakniti v drugo sobo, še prej pa mizo pogrne s prtom... "Da bo lepše videti!" je rekla med pogrinjanjem, medtem ko je Milan to njeno početje opazoval z obešenjaškim nasmehom na obrazu, rekel pa nič.

Po tej pripravi se začneva pogovarjati. Vendar ne tako, kot sem si zamislil. Nekaj časa se namreč ne dá ugotoviti, kdo s kom namerava narediti intervju... Obujava spomine na Staro vas, ki je bila nekoč podaljšek starega Velenja ob Celjski cesti, danes pa je ena izmed krajevnih skupnosti v našem urbano zaokroženem mestu... V njej je Milan preživel svoje otroštvo. Zibali ga niso prav veliko; ni bilo časa. Oče je rudaril v škalskem rudniku, mati pa je s šivanjem primaknila kakšen dinar k denarju za gospodinjstvo. Otroštvo pač, kakršno je bilo tista leta pred drugo svetovno vojno im med njo običajno za otroke manj premožnih staršev...

Milan se smehlja, ko razmišlja o dnevih, preživetih na prašni makadamski cesti, polni živalskih iztrebkov, po kateri so se skozi vas kotrljali vozovi s konjsko in volovsko vprego tja proti Škalam, odkoder so se vračali težko naloženi z lignitom. Morda misli na udarce z bičem, ki jih je staknil od voznikov, ko se je obešal zadaj na vozove, kdo ve?

"Po vojni sem šel k rudniku v uk za električarja," začne pripovedovati po nekoliko daljšem premolku.

"Potem, ko sem se izučil, sem v velenjskem rudniku ostal še dve leti. Vmes sem se udeležil mladinske delovne akcije na progi Šamac - Sarajevo, leta 1952 pa

sem se zaposlil v šoštanjskih termoelektrarnah, ki so bile takrat šele v ustanavljanju."

Milan za hip umolkne, sklone roke na trebuhu ("Fant, svojih sto petnajst kilogramov res ne moreš skriti!" pomislim ob tem) in se nasmehne predse.

"Leta 1955 sem se moral oženiti," reče čez čas in s kotičkom očesa pogleda ženo, ki pravkar prinaša kavo... "Moral?" tako pomenljivo vpraša žena, da vsi trije bruhemo v smeh. Potem pa Milan odvrne: "E, kaj mi je pa preostalo drugega, ko si me pa tako vztrajno lovila." Spet se hahljamo, dokler Milana ne spreleti nova, kot kaže, mnogo resnejša misel, saj se takoj zresni in nekoliko tiše nadaljuje: "Silno sva si želela

dobiti otroka, tako silno, da danes skoraj verjeti ne morem, da sva zdržala tista leta, preden je žena zanosila in nama rodila sina... Kadar je bila v bolnici, in bila je večkrat, sem kuhal kar sam. Veste, prav rad sem kuhal, le za pranje posode sem šel prosit soseda..."

Milan resda na življenje gleda hudomušno, vendar sem ter tja le pokaže, da je vse drugo prej kot človek, ki pri šalah ne pozna mere. V prvi vrsti ljubi dom in družino, vendar se pri svojih razmišljanjih o minulih letih pogosto ustavlja tudi pri dogodkih iz zgodovine šoštanjskih elektrarn, saj je pri njih pustil dolga leta svojega življenja. Posebno pogosto se spominja tistih let, ko so začeli graditi prvo fazo današnje velikanke.

"Še danes ne vem," pripoveduje Milan, "kako smo tiste čase, okrog leta 1954, sploh lahko začeli graditi elektrarno, saj za tako veliko in zahtevno delo nismo imeli nobenih pravih pogojev. Spominjam se, na primer, da smo med graditvijo uporabljali na gradbišču kar neizolirane električne žice... Danes kar verjeti ne morem, da ni nikogar ubilo."

Leta 1959 je Milan opravil izpite in postal visoko kvalificirani električar. Vse do danes se je pretežno ukvarjal s popraviljanjem in montiranjem elektromotorjev, zato je na svojem področju nedvomno postal pravi strokovnjak. O motorjih govori spoštljivo, zato mu rad verjamem, da se bo od njih ločil šele takrat, ko bo odšel v pokoj... "Ali pa na pokopališče," mu seže žena v besedo in doda: "S tvojimi veliko preštevilnimi kilogrami ne boš več dolgo hodil po zemlji."

Milan se nasmehne, potem pa pove, da je zlasti od takrat naprej, ko je opustil kajenje, njegova nagnjenost k debelosti postala prav nadležna. Takole je obarval to svojo nadlogo:

"Nekoč sem imel tako hudo pljučnico, da devet dni nisem mogel ničesar jesti, le grenak čaj sem lahko pil. In ko je bilo potem najhujše mimo, sem si mislil: 'Zdaj pa me je nekaj zmanjkalo.' A glej ga vraga; ko še vedno ves šibak stopim na tehtnico, vidim, da sem se za en kilogram še zredil..."

Poleg tega pa Milana pri delu in nasploh že dalj časa ovira tudi obraba vretenc; in s to nadlogo pa se krog njegovega debelenja tudi sklene, saj se zaradi te hibe ne sme naprezati – brez povečanih telesnih naporov pa je upanje za zmanjšanje teže seveda nesmiselno!

Vendar kljub tem nadlogam Milan še ne sme počivati. Pod njegovo hišo, ki stoji na varnostnem stebru našega rudnika (steber 16), bodo – kot vemo – že čez nekaj let začeli odkopavati premog. Zato si gradi novo hišo v Letušu, v slikoviti dolinici blizu gostilne Pirnat. Graditev nove hiše pa vemo, kaj pomeni. Milan je o tem povedal:

"Danes, ko je hiša zgrajena do 5. faze, že verjamem, da bom dočakal vselitev vanjo. Preden smo zasadili prve lopate, pa sem izgubil že vse upanje in voljo, ko sem 'letal' za soglasji in dovoljenji. Dve leti smo se 'nategovali' s strokovnimi službami velenjske občinske skupščine in se bi verjetno še dalj, če se žena ne bi oglasila pri tedanjem predsedniku občine... Po tistem smo v nekaj dneh dobili vsa dovoljenja in začeli graditi. Upam, da se homo prihodnje leto že lahko selili v Letuš..."

Te besede so bile tudi zadnje v najinem razgovoru in so se mi oglašale še potem, ko me je droban dež v prežgodnjem mraku pospremil proti avtu. Oglašale zato, ker je tam od zgradb Jamske mehanizacije prinašal hladen piš čez cesto odzven udarcev kovaškega kladi-va, ob katerih sem pomislil: "Mar prihajajo že od lokov, ki bodo čez nekaj let opasali hodnike tu spodaj pod zdajšnjim Milanovim domom?"

- bo -

Vida KOŽELJ, delavka delovne skupnosti skupnih služb naše sestavljene organizacije, zaposlena pri izračunavanju invalidsko-pokojninskih osnov delavcev v našem kombinatu

Med brskanjem po zapisnikih sej prvih delavskih svetov naše delovne organizacije Rudnik lignita Velenje, sem v zapisniku prve seje prvega, poskusnega delavskega sveta RLV, ki je bila 3. februarja leta 1950, med drugim našel zapisano tudi tole:

"Miha Oven, tajnik sindikalne podružnice RLV, je podal referat o pomenu volitev v delavski svet in pozval delavce rudnika k čim večji aktivnosti za izgradnjo samoupravnega socializma v naši državi... Plače delavcev RLV so se povišale za 2,4 odstotka... Dominik Klančnik, pomočnik direktorja RLV, je pozval rudarje, naj se v nedeljo, 5. 2. 1950, vsi udeležijo dela v jami v prvi tretjini, in jih opomnil, da bo ta dan popoldne ob 14.30 v avtogaraži občni zbor sindikalne podružnice rudnika, po katerem bodo vsi dobili na račun sklada za reprezentanco kos kruha s pečenko in pol litra jabolčnika."

Na tem občnem zboru so se delavci in delavke RLV prvič zavezovali tudi za prostovoljno udarniško delo pri proizvodnji premoga. V zapisniku o delu zbora so navedena imena 36 zavezancev in zavezank za tako delo. Med njimi na primer najdemo navedene Ivana Krajnca, ki se je zavezal, da bo v jami udarniško naložil 35 vozičkov premoga, nadalje Rafka Rednaka, Miho Ovna in Karla Siterja, ki so se odločili, da bodo udarniško naložili vsak po 25 vozičkov premoga, pa Ivana Koželja, ki si je za udarniško nalogo zadal naložitev 10 vozičkov premoga, in poleg njega Vido Koželj, njegovo ženo, ki se je obvezala, da bo naložila 3 vozičke premoga – od drugih zavezank za podobna udarniška dela v jami ali zunaj nje pa Marico Mravljak, Adelo Hetler in tako naprej.

Iz zapisnika o delu tega občnega zbora je prav tako razvidno, da so rudarji, ki so se udeležili dela v jami dopoldne na dan zbora, priprave na zbor zaznamovali tako, da je vsak naložil dodatnih 5 vozičkov premoga.

Ko sem nekaj dni pozneje po naročilu uredniškega odbora naših glasil obiskal Vido Koželj v Kraigherjevi 8 v Velenju, kjer z možem Ivanom stanujeta že petnajst let, da se pogovorim z njo o njenih izkušnjah iz teh časov življenja in dela naših rudarjev in delavcev v občini Velenje nasploh, mi je med pomenkom pozno v noč povedala kup stvari o sebi in svojem delu pri našem rudniku.

Kar sem zvedel pri njej, povzemam v temle zapisu!

Vida je stara Velenčanka. Rodila se je v železničarski družini Roginovih, osnovno šolo je obiskovala v Velenju

in po njej postala dijakinja nekdanje meščanske šole v Šoštanju.

Med vojno je seveda tudi v meščanski šoli v Šoštanju pouk potekal v jeziku okupatorja, v nemščini. Zato je Vida po osvoboditvi morala opraviti še dopolnilne izpite iz slovenščine, da ima zdaj priznано vse šolanje na tej šoli.

Po končani meščanski šoli v Šoštanju pa bi Vida Roginova morala iti na delo v Nemčijo, v "Arbeitsdienst", vendar se ji je posrečilo izogniti tej osovraženi delovni obveznosti. Vpisala se je v enoletno gospodinjstvo šolo v Celju in po njej leta 1944 dobila delo pri tedanji občinski upravi v Velenju, kjer je izdajala živilske karte in bila hkrati obveščevalka OF. Za njeno aktivnost v NOB Velenjčani skorajda niso vedeli, zato je takoj po osvoboditvi imela celo nekaj težav, saj je večina domačinov menila, da je bila nemška sodelavka, in je komaj verjela, ko je zvedela, da so na številne javke prihajala od nje sporočila za partizane.

Beseda je dala besedo – in na dan sva izbrskala vrsto spominov na težke dni med drugo svetovno vojno. "Ko sem se leta 1943 vozila v Celje v šolo," je začela obujati spomine Vida, "se spomnim, kako so nekega dne partizani napadli vlak v Paški vasi. Vsi potniki smo morali zapustiti vagone, da so jih partizani potem zažgali in poslali naprej proti Celju. Nisem se bala ob tem napadu, saj sem o partizanih dosti vedela. Moj oče, ki je bil železničar, je namreč veliko pomagal pri oskrbovanju partizanov s sanitetnim materialom. Zgodilo se je celo, da je nekoč nekemu zdravniku, ko je med vožnjo na vlaku malo zadremal, zmaknil torbo z vsemi zdravniškimi pripomočki za delo na terenu!

Po končani šoli v Celju," je nadaljevala "– to je bilo sredi leta 1944 – sem dosegla namen tega šolanja: namesto da bi me odvlekli na delo v Nemčijo, sem dobila delo doma, v Velenju, pri izdajanju živilskih kart v tedanji občinski upravi, ki jo je vodil župan ali 'pirgermajster', kot smo mu pravili, Krivec. Bil je strašen nemčur, ta Krivec. Slovensko ni znal niti besede. In zloben je bil, da je bilo kaj. Vsi smo se ga bali, a jaz sem vseeno na veliko zmikala živilske karte, ki smo jih nato spravljali v Šentilj k Jamnikarjevi Ivanki, kjer je bila javka. To so bile karte za tobak, moko, sladkor, sol, mast, olje in verjetno še za kaj – ne spomnim se več vsega, na katere so potem zaupniki OF nakupovali za partizane širom po celjskem področju.

Že prej, spomladi leta 1944, pa sem z Novinškovo Manico – zdaj, ko je poročena, se po možu piše Blatnik – začela sodelovati pri prenašanju pošte iz Velenja na javko v Šentilju. Ta pota so bila kar precej nevarna; posebno tisti čas, kajti bolj ko je šlo Hitlerju slabo na bojiščih, bolj je bila stroga nemška kontrola nad gibanjem ljudi... Pri Sibilu, to je tam pod cerkvijo v starem Velenju, je bila zastražena zapornica, in samo če si prišel mimo nje, si lahko mirno nadaljeval pot proti Kavčam, Šentilju in naprej v tej smeri. Na srečo pa na naju orožniki niso bili prehudopozorni, saj so Novinškovi imeli dovoljenje za prosto gibanje podnevi po Kavčah in okolici, ker so imeli tam vinograd; jaz pa sem tako kmalu postala občinska uslužbenka.

A kljub temu nama je bilo vsakič, ko sva nesli na jav-

ko kako sporočilo ali živilske karte, ki sem jih jaz zmaknila, tesno pri srcu, saj bi naju lahko kdo izdal ali pa bi se straža lahko zmislila, da naju natančno preišče. Vendar kaj takega se nama ni nikoli pripetilo; nihče ni naju kdaj poskušal izdati in tudi straža naju ni nikoli tako podrobno preiskala, da bi ugotovila, kaj se skriva pod najino obleko... Zelo verjetno je, da na naju niso bili posebno pozorni tudi zato, ker sva si vedno na vso moč prizadevali, da sva dajali videz sproščenih deklet; deklet, ki nimajo kaj prikrivati. Brez poguma, drznosti, tveganja pač ni šlo...

Končno je tudi Velenje dočakalo svobodo!" z vzdihom olajšanja, kakor da se je ob spominjanju z vsem svojim bistvom vrnila nazaj v težka štirideseta leta, potem pove Vida, in obraz, resen in strog od življenja in dela, se ji kar nekam pomladi. Mogoče zaradi nasmeha, ki prebegne čezenj, saj Vida Koželj se bolj poredkoma nasmeje. "Takrat smo stanovali pri Kort-

Vida KOŽELJ danes – in pred 30 leti

niku v Stari vasi," nadaljuje, "in spomnim se, kako neizmerno sem bila srečna in ponosna, da sem komaj 18-letna tudi jaz lahko rekla: 'Nekaj sem prispevala k naši zmagi, pa čeprav ne v borbah, v katerih je izkrvavelo toliko naših najboljših mož, žena, deklet in fantov pa tudi otrok.'

Ko jo vprašam, ali je sodelovanje v NOB zdaj, ko se ji leta dela hitro iztekajo v upokojitev, že uveljavila, se takoj ohladi in skorajda nejevoljno odvrne: "Ne, na to komajda kdaj pomislim. Mož mi vedno pravi, da sem si to le zaslužila, meni pa ni nič do tega. Tudi članica Zveze borcev NOV nisem. Le če bi mi v teh dveh letih, ki mi še manjkata do upokojitve, popustile moči, bi mogoče to poskušala, saj so priče še žive; vendar kot sem rekla: mogoče."

Leta po osvoboditvi!

"Po osvoboditvi smo zavihali rokave," mi je zatem začela pripovedovati moja sobesednica. "Lotili smo se obnove naše porušene domovine. Vendar jaz sem se hotela najprej še šolati. To težnjo sem tudi uresničila. V

šolskem letu 1946/47 sem obiskovala enoletno vzgojiteljsko šolo v Ljubljani in se po prihodu iz Ljubljane (stanovale sem v domu Anice Černejeve), leta 1947 - ker v vzgojiteljstvu nisem bila tako potrebna - zaposlila kot administratorka v sindikalni podružnici RLV. V njej sta takrat že delala referent za kulturo in referent za telesno kulturo. Čez nekaj mesecev - februarja 1948 - pa sem se tudi poročila; vzela sva se z Ivanom Koželjem, ki sem ga spoznala že v šoli, še bolj pa pozneje, med NOB, ko je bil on partizan, jaz pa aktivistka... Srečanj z njim med narodnoosvobodilnim bojem, čeprav so bila silno tvegana in težavna, ne bom nikoli pozabila."

Pri RLV je tiste čase bilo tudi precej udarniških akcij, kajne?

"Bilo, bilo; tudi jaz sem bila pri prenekateri zraven. Tudi v jami. Nobenega dela se nisem zbal. Ni bilo ovire, da ji ne bi bila kos. Spomnim se, da sem se nekoč zavezala, da bom v jami poleg moža naložila udarniško tri vagončke premoga..."

Je bilo to ob izvolitvi prvega delavskega sveta v RLV?

"Čakajte, da pomislim... Ja, menda res; pozimi leta 1950 je bilo... Kako so me gledali in začeli zbadati; saj poznate 'knapa'! A se nisem dala... 'Madona', sem si rekla, 'ti me pa ne bodo!' In hajd s premogom v 'hunt', da so kmalu utihnili... in mi potem priskrbeli še podložek pred voziček, da sem lažje nakladala."

Po tej akciji sem bila še večkrat na delu v jami. In še kar od rok mi je šlo vse, kar so mi naložili. Je pa res, da so takrat bili drugi časi... Ženske nismo poznale šminke pa frizur kot danes in se zato tudi 'knappovskega' znoja nismo ustrašile. Spomnim se tudi takih, ki so delale po tri izmene skupaj v jami; taka je bila na primer Zofka Miklavžina pa Micka Golob in Žnidarjeva, ki zdaj ne živi več..."

Zanos pri delu v rudniku je Vidi kmalu pristrigla družina, pravzaprav nosečnost in potem rojstvo in nega hčerke, ki je prevzela materino ime.

O tem zasuku svoje življenjske poti je Vida rekla, da še zdaleč ni bil lahak. Najprej že zaradi nosečnosti, saj so tistikrat ženske imele le 42 dni porodniškega dopusta: 21 pred in 21 po porodu. Potem pa zaradi še šibke organizacije otroškega varstva, ki je bil tudi glavni razlog, da je Vida kar za 8 let prekinila zaposlitev... Ponovno se je zaposlila šele leta 1958, in to pri železnici. Torej jo je življenje približalo tudi očetovi delovni poti.

Pri železnici je ostala 11 let in pri njej delala večidel v statističnih in obračunskih službah. Končno, leta 1972, pa se je zopet vrnila k našemu rudniku in pri njem oziroma REK Velenje ostala do danes.

Pravi, da je s svojim zdajšnjim delom in življenjem zadovoljna. "Le takrat," je rekla, "me zaboli, ko zvem za razne nepravilnosti." In dodala: "Prepričana pa sem, da bo povsod pri nas nepravilnosti veliko manj,

ko se bo otresla porodnih krčev tudi samoupravna delavska kontrola. To je takrat, ko ne bo več tistih 'finih' zaviranj uresničevanja bistva socialističnega samoupravljanja, ki sta ga do poslednjega daha krepila in dograjevala naša velika pokojnika Edvard Kardelj in maršal Tito!"

Pripravil L. Ojsteršek

Ivan PUSTINEK, kvalificirani elektrikar, zaposlen v temeljni organizaciji RLV "J. mehanizacija"

"Če res drži pogovor, da se dan spozna po jutru, je odveč bojazen, da našega delovnega jubilanta 'dvajsetletnika' Ivana Pustinka ne bi našel doma," modrumem med potjo proti Šentilju. Zgodnje jutro poznega poletja je namreč zavito v preprogo megle in nizke oblačnosti, in s sadnega drevja ob asfaltni cesti polzijo kapljice in padajo v rosno travo. Šele potem, ko zapustim zadnje hiše v Šentilju in zavijem proti Lazam, kjer sto ji dom našega delovnega jubilanta, ugotovim, da sem naredil prenagel sklep, saj se nenadoma skozi sivo kopreno prebije snop sončnih žarkov, in pokrajina ob vznožju Kožlja se nasmehne v tisočerihi odtenkih osnovnih barv, ki napovedujejo prihod jeseni.

Kljub zgodnjemu jutru Ivana le ne najdem doma. "V Velenje se je odpeljal, vendar bo kmalu nazaj," pove njegova žena, se nasmehne ob pogledu na moj razočarani izraz na obrazu in me povabi v kuhinjo. Preden na velikem štedilniku zavre vodo, ki jo je gospodinja pristavila za kavo, mi najmlajša Pustinkova hčerka pove, da ji je ime Ema, da je stara štiri leta (to pokaže s prstki) in da ji je dopoldan običajno dolgčas po dveh bratcih in dveh sestricah, ki zjutraj odidejo v šolo. Medtem se iz Velenja vrne Ivan... Nič ne vpraša, ko si podava roki, zakaj ga motim prav danes, ko je njegov dom oblit s soncem in rodna zemlja na pragu jeseni potrebuje gospodarjevo roko; brez odvečnih besed prisede k mizi, stisne med prste ponujeno cigareto in tiho začne odgovarjati na moja vprašanja...

Ivanova življenjska zgodba se začne pred dvainštiridesetimi leti v Kavčah pri Velenju. Nič posebnega bi ne bilo to rojstvo v številni delavski družini, če bi na Ivanov tretji rojstni dan, v prvem vojnem letu, borci prvega štajerskega bataljona ne napadli in za nekaj ur ne osvobodili mesta Šoštanja. Nič posebnega, če bi v spomin na ta dogodek, ki je močno odjeknil v tedanji zaslužnjeni domovini, občani velenjske občine v svobodi ne izbrali 8. oktobra, drugega dne tega znamenitega dejanja, za svoj občinski praznik. Tako pa je vsako leto to pravi praznik pri Pustinkovih. Seveda pa je bilo Ivanovo vse zgodnje otroštvo vse prej kot vrsta praznikov... Vojne se resda bolj slabo spominja, pomanjkanje osnovnih življenjskih dobrin pa je Pustinkove pestilo še tudi prva leta po vojni. Po osnovni šoli, ki jo je Ivan obiskoval v Šentilju in Velenju, je odšel v Maribor, kjer je po treh letih šolanja dobil spričevalo kva

lificiranega električarja. Potlej se je najprej zaposlil pri "Elektro" Celje, odkoder je odšel v JLA, po odsluženju vojaškega roka pa se je za nekaj mesecev zaposlil še pri "Elektro" Slovenj Gradec, dokler ni meseca junija 1960. leta prišel v Rudnik lignita Velenje.

"Pri rudniku sem začel delati kot električar v ESO," pripoveduje Ivan. "Toda kmalu sem moral zaradi primanjčevanja delavcev z mojo kvalifikacijo oditi v jamo... Verjemite," pravi s povzdignjenim glasom po krajšem premišljevanju, "da sem se s težavo privadil delu v jami, vendar danes – po dvajsetih letih dela med rudarji – ne bi hotel iz jame, kjer od začetka opravljam dela in naloge dežurnega električarja. Na jamo me poleg grenkih spominov (Ivan ne bo nikoli pozabil na smrt svojega sodelavca in prijatelja, ki je umrl zaradi napake na varnostnem sistemu med preizkusom naprav pod visoko napetostjo) vežejo zlasti taki dogodki, ki človeka razveseljujejo vsakokrat, ko se spomni nanje...

Spominjam se," nadaljuje Ivan, ko ga zaprosim, da pove eno jamskih anekdot, "da sem nekega nedeljskega dopoldneva med remontom avtomatov za dverizne transporterje poslal novinca, ki mi je pomagal pri delu, po rezervni del v jamsko elektro delavnico. Ker jame ni poznal, sem mu natančno razložil smeri poti, po katerih bo prišel do delavnice... Tja je res prišel brez težav, nazaj grede pa se je izgubil. Zato je po poti spraševal mimoidoče, če vedo, iz katere luknje je prišel. Kaj vse so mu na to vprašanje vedeli povedati rudarji, si lahko mislite. Jaz vem le to, da se je, ko me je končno le našel, zaklel, da ga v jamo ne spravi noben vrag več. No, pa je še danes v njej, le da dvoumnih vprašanj nič več ne postavlja," sklene Ivan anekdoto in se nasmehe.

Nekaj let po prihodu v rudnik si je Ivan spletel zakonsko gnezdo s prijateljico iz mladosti Cilko, s katero sta se po daljšem obdobju spet srečala na poroki Ivanove sestre s Cilkinim bratom.

Po poroki je mladi par nekaj časa živel v Silovi pri bratu oziroma sestri, nato pa se je preselil v Laze, kjer mu je oče Pustinek prepustil manjše posestvo.

V Lazah sta Ivan in Cilka najprej popravila hišo in gospodarsko poslopje, vmes pa pridno delala na zemlji. Nimata je prav veliko, vendar tudi ta, kolikor je imata, terja veliko trdega dela.

Vmes so se rojevali otroci; najprej Alenka, nato Matjaž in leto pozneje Janez, potem pa Gabrijela in nazadnje Ema.

"Včasih je bilo hudo," je rekla Ivanova žena, ko je poslušala ta del najinega razgovora. "Samo delo je bilo z otroci. Sedaj, ko hodijo v šolo, je resda nekoliko več stroškov, po drugi strani pa otroci opravijo veliko tistega dela, ki sva ga še nedavno morala opraviti sama z možem."

Čeprav Pustinkovi, kot sem že omenil, nimajo veliko obdelovalne zemlje, saj njihovo posestvo z gozdom in sadovnjakom vred meri le tri hektare, pa nekaj živine v hlevu pripomore, da dela nikoli ne zmanjka. Krivico bi delali Ivanu, če bi mu očitali, da ga zadnje čase doma velikokrat pogrešajo zaradi obveznosti, ki jih ima

v krajevni skupnosti Šentilj, kjer je predsednik skupščine krajevnega združenja. Res pa je, da razpet med obveznostmi v službi, krajevni skupnosti in doma včasih mora popustiti pri domačih opravilih, če hoče uspešno opraviti vse zahtevnejše naloge, ki jih terja njegovo predsedništvo v krajevni samoupravi. "Kljub temu," poudarja Ivan, "mi ni žal tistih uric, ki jih preživim med krajanom zaradi urejanja skupnih zadev. Mislim tudi, da je delo v vaških krajevnih skupnostih manj utrudljivo kot v mestnih. Na vasi namreč ljudje bolj držijo skupaj, poleg tega pa jih mnogo bolj zanima, kakšna bo podoba kraja čez pet ali deset let. Seveda so težave pri uresničevanju naših programov precej večje kot

Ivan PUSTINEK s hčerko Emo v svojem vinogradu

drugod, in to zaradi primanjčevanja finančnih sredstev. Saj če krajevna skupnost na svojem področju nima močnejše organizacije združenega dela, je dotok denarja precej nezanesljiv in šibak. Kljub temu pa bomo v naši krajevni skupnosti v prihodnjem srednjeročnem obdobju storili vse, da bi uresničili ambiciozen program, ki smo si ga zastavili. Resda je večidel zasnovan na lastni udeležbi krajanov, vendar precejšnja sredstva pričakujemo tudi od širše družbene skupnosti in pa iz sredstev samoprispjevka."

Ko zapuščam prijetno belo Pustinkovo domačijo, je son

ce že visoko na nebu. Kazalci na uri hitijo proti poldnev, ko bo moral Ivan v službo, in kar nekam neprijetno se počutim, ker sem nenapovedan vdrl v njegov dom in zmotil njegove načrte, ki jih je imel za to dopoldne. Čeprav tega ni omenil, sem razbral tiho skrb zaradi zastalega dela, ko se je pri slovesu ozrl proti vinogradu, ki ga ima nad hišo. Zato sem mu zaželel vsaj lepega vremena, da mu bo grozdje dozorelo. Obenem pa sem si mislil: "Ta trenutek še kmet, bo že čez nekaj ur jamski delavec v vlogi dežurnega električarja, ves čas pa bo v mislih imel še naloge, ki jih terja nadaljnji razvoj njegove krajevne skupnosti."

Pa srečno, Ivan!

- bo -

(ŠE VEDNO) PREMALO STANOVANJ

(Nadaljevanje s strani 7)

Novak LAKIĆ, visoko
kvalificirani ključavničar, zaposlen
v delovni organizaciji ESO:

"Deset let sem z ženo in dvema otrokoma živel v dvosobnem stanovanju s površino okrog 45 kvadratnih metrov, prošnjo za večje stanovanje pa sem imel vloženo skoraj štiri leta. V temeljni organizaciji 'Strojni obrati', kjer delam, še mnogo mojih sodelavcev čaka na stanovanje, zato nekateri - zlasti mlajši - odhajajo drugam, kjer stanovanjsko problematiko svojih delavcev hitreje rešujejo... Glede lastne udeležbe mislim, da je pravilna, če delavec že ima več let delovne dobe, ustvarjeno družino in želi iti iz manjšega v večje stanovanje. Večina mladih družin pa skoraj nima možnosti za plačilo lastne udeležbe."

Tako torej misli vsaj nekaj tistih naših delavcev, ki so se nazadnje vselili v nova stanovanja. K temu mišljenju pa kaže dodati še nekaj mnenj Viktorja Kraška, predsednika stanovanjske komisije v delovni organizaciji RLV.

"Stanovanjska problematika," je menil Krašek, "ostaja ne le v delovni organizaciji RLV, ampak v vseh organizacijah združenega dela v našem kombinatu še naprej izredno pereča. Teh 121 novih stanovanj, kolikor smo jih razdelili letos, je le kaplja v morje prošenj v našem kombinatu za stanovanje ali zamenjavo stanovanja. Okoliščina, da lansko leto nismo dobili nobenega novega stanovanja in da se preobrazba stanovanjskega gospodarstva izvaja vse prepočasi - da ne rečem, da je to preobrazbo komaj čutiti - nas navdaja s hudo skrbjo. Seveda bi morali po pogodbah dobiti letos še 106 stanovanj, vendar ne smemo pozabiti, da so to stanovanja, ki bi morala biti večidel zgrajena že lansko leto; po nekaterih napovedih pa ta stanovanja tudi letos ne bodo vseljiva, ker niso izdelani komunalni priključki. Če pa pomislimo še na to, da moramo do 1983. leta zagotoviti stanovanje tudi 96 družinam v naselju 'Braća Kavurić' v Šoštanju - do takrat namreč moramo to naselje odstraniti - bo stanovanjska problematika v naši sestavljeni organizaciji v prihodnjih letih veliko hujša, kot je bila kadarkoli doslej."

ODŠLI V POKOJ

Franc GRUŠOVNIK,
upokojen 31. maja

Rojen 15. novembra 1920
v Gornjem Doliču. Poročen
z Ano, rojeno Večko.

Od 31. maja 1971 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec v Zunanjem obratu. Leta 1978 je bil premeščen v Gradbeno dejavnost, kjer je delal do upokojitve.

Od maja 1944 do oktobra 1944 je bil ujetnik nemške vojske, nato pa aktivni udeleženec NOV.

Dobitnik medalje zaslug za narod.

Stanko HOSTNIK,
upokojen 17. junija

Rojen 14. maja 1929
v Podkraju pri Velenju. Poročen
z Marijo, rojeno Žvikart.

Od 16. marca 1953 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot polkvalificirani zidar v gradbenem obratu. Leta 1956 je bil premeščen v Jamo vzhod, leta 1960 v Jamo zahod (obe skupaj zdaj Jama Preloge) in leta 1977 v Zračenje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1978 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ladislav DOBELŠEK,
upokojen 21. junija

Rojen 22. maja 1921
v Pesjem pri Velenju. Poročen
z Jožefo, rojeno Melanšek.

Od 22. oktobra 1953 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšo prekinitvijo pa že od leta 1947. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec v Klasirnici, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franc BOLTE,
upokojen 28. junija

Rojen 23. februarja 1928
v Zabukovju pri Trebnjem. Poročen
z Ano, rojeno Krajnc.

Bernard SKARLOVNIK,
upokojen 30. junija

Rojen 10. avgusta 1929
v Plešivcu pri Velenju. Poročen
z Ano, rojeno Rihter.

Od 4. marca 1959 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1971 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1973 nazaj v Jamo vzhod in konec leta 1973 v Jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Od 2. oktobra 1952 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1976 je bil premeščen v Storitve, sedaj skupne službe RLV, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1955 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1957 za kvalificiranega kopača in leta 1963 še izpit za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Alojz PENŠEK,
upokojen 28. junija

Rojen 17. junija 1928
v Družmirju pri Velenju. Poročen
s Slavko, rojeno Brence.

Rudi ŠVAJGER-Žarko, upokojen 30. junija

Rojen 7. aprila 1928 v Št. Janžu na Koroškem.
Poročen z Metko, rojeno Kavčič.

Od 1. decembra 1959 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot rudarski tehnik v tehnični službi RLV in delal v jamomerstvu RLV vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, reda dela s srebrnim vencem, srebrnega častnega znaka Planinske zveze Slovenije in priznanja za racionalizatorstvo.

Ima velike zasluge za izgradnjo ceste na Paški Kozjak.

Od 20. novembra 1964 je neprekinjeno delal pri RLV. Zaposlil se je kot socialni delavec v kadrovsko-socialnem sektorju skupnih služb RLV. Leta 1974 je bil premeščen v splošni sektor skupnih služb REK Velenje in leta 1978 v delovno skupnost Zavarovanje, kjer je bil vodja delovne skupnosti do upokojitve.

Od septembra 1943 do maja 1945 je bil aktivni udeleženec NOV.

Dobitnik znaka teritorialne obrambe, medalje in priznanja za zasluge pri razvijanju lovstva, medalje koroškega borca in priznanja za 10 let dela v delovni organizaciji.

Stane GROBELNIK, upokojen 30. junija

Rojen 15. oktobra 1926 v Skomarju pri Celju.
Poročen z Ano, rojeno Jeseničnik.

Od 2. oktobra 1952 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1963 je bil premeščen v RŠC Velenje, konec leta 1963 nazaj v Jamo vzhod in leta 1974 v Priprave, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1956 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1961 še za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franc ŽONTA,
upokojen 30. junija

Rojen 9. junija 1928
v Ježevcu blizu Dol
pri Litiji. Poročen z
Ljudmilo, rojeno Tomažič.

Od 5. marca 1973 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jamskih gradnjah. Leta 1979 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve.

Od novembra 1941 do avgusta 1945 je bil v izseljeništvu.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

OGLAS

Preključujem govorice, ki sem jih širil o Mariji LUKAČEK iz Velenja.

Albin RIBIČ (Kersnikova 13, Velenje)

Jože ZAJC, upokojen 1. julija

Rojen 22. marca 1927 v Plešivcu pri Velenju. Poročen z Ano, rojeno Ledinek.

Od 21. avgusta 1958 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšo prekinitvijo pa že od leta 1948. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec v gradbenem obratu RLV. Leta 1958 je bil premeščen v Jamo vzhod, leta 1975 v Steber 8, zdaj Jama Pesje, in konec leta 1975 v Jamo vzhod, zdaj Jama Preloge, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franc REZMAN,
upokojen 5. julija

Rojen 7. septembra 1928
v Studencu pri Celju. Poročen
z Olgo, rojeno Rezman.

Od 2. julija 1950 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1963 je bil premeščen v RŠC Velenje, konec leta 1963 nazaj v Jamo vzhod in leta 1977 v Zračenje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1956 je opravil izpit za kvalificiranega kopača in leta 1963 še izpit za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franc MELANŠEK, upokojen 7. julija

Rojen 10. julija 1928 v Gaberkah pri Šoštanju. Poročen z Marijo, rojeno Klančnik.

Od 8. maja 1952 je bil neprekinjeno zaposlen v RLV, s krajšo prekinitvijo pa že od leta 1948. Zaposlil se je kot kvalificirani električar v Klasirnici, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1959 je opravil izpit za obratnega elektrotehnika.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ida KALIŠNIK, upokojena 11. julija

Rojena 2. septembra 1924 v Velenju.

Od 1. marca 1957 je neprekinjeno delala najprej v skupnih službah RLV in potem REK Velenje. Zaposlila se je kot administratorka v splošni službi RLV. Leta 1978 je bila razporejena v kadrovsko-socialni sektor skupnih

služb REK Velenje, kjer je delala pri sprejemu in odpravi pošte ter teleprinterju vse do upokojitve.

Nagrajena in dobitnica diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

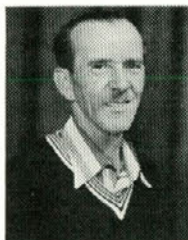
Ivan REBERNAK,
upokojen 16. julija

Rojen 20. maja 1924
v Poljčanah. Poročen z
Jožefo, rojeno Goričnik.

Od 7. januarja 1952 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1976 je bil premeščen v Steber 8, sedaj Jama Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1955 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1961 za kvalificiranega kopača in leta 1965 še izpit za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Alojz NOVAK,
upokojen 25. julija

Rojen 6. junija 1925
v Gaberkah pri Šoštanju. Poročen
z Erno, rojeno Leskovšek.

Od 13. januarja 1970 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšim presledkom pa že od leta 1946. Zaposlil se je kot kvalificirani strojnik v Jami vzhod. Leta 1965 je bil premeščen v RŠC Velenje, leta 1970 nazaj v RLV, in sicer v Klasirnico, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Cveto GOSTEČNIK,
upokojen 31. julija

Rojen 11. aprila 1930
v Holandiji. Poročen
z Ivanko, rojeno Obu.

Od 14. avgusta 1954 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod, zdaj Jama Preloge, kjer je delal vse do upokojitve.

Leta 1958 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1961 za kvalificiranega kopača in leta 1965 še izpit za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Milan JAGER,
upokojen 31. julija

Rojen 4. avgusta 1927
v Lipi pri Štorah. Poročen
z Anico, rojeno Cizej.

Od 15. avgusta 1974 je neprekinjeno delal pri združenih organizacijah v SOZD REK Velenje. Zaposlil se je kot visoko kvalificirani ključavničar v takrat še temeljni organizaciji RLV "Plastika in zaščitna sredstva". Leta 1978 je bil premeščen v temeljno organizacijo DO Plastika "Kovinski izdelki in galanterija", kjer je delal do upokojitve.

Aktivni udeleženec NOV v zadnjem letu vojne.

Minka LETNAR,
upokojena 31. julija

Rojena 18. septembra 1926
v Velenju.

Mati dveh otrok: leta 1944 rojene Milene in leta 1952 rojenega Vojka.

- - -

Od 12. julija 1976 je neprekinjeno delala pri REK Velenje. Zaposlila se je kot blagajničarka v delovni skupnosti Družbeni standard, kjer je delala do upokojitve.

Nagrajena in dobitnica diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Marko JANČIČ,
upokojen 31. julija

Rojen 25. marca 1931
v Stanovskem pri Poljčanah. Poročen
z Alojzijo, rojeno Kotnik.

Od 14. oktobra 1953 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod, zdaj Jama Preloge, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1963 še za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Izidor KRIŠTOF, upokojen 26. avgusta

Rojen 27. marca 1932
v Sojenicah pri Trebnjem. Poročen
z Veroniko, rojeno Rebolj.

Od 6. maja 1959 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v Jami zahod. Leta 1968 je bil premeščen v Jamo vzhod, zdaj Jama Preloge, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Zofija KNEŽEVIČ,
upokojena 31. julija

Rojena 15. marca 1925
v Vojniku pri Celju.

Mati dveh otrok: leta 1949 rojenega Milana in leta 1955 rojenega Aleksandra.

- - -

Od 8. januarja 1964 je neprekinjeno delala najprej v skupnih službah RLV in potem REK Velenje. Zaposlila se je kot administratorka v skupnih službah RLV. Leta 1965 je bila razporejena v plansko-analitski sektor skupnih služb RLV in leta 1978 v gospodarsko-finančni sektor skupnih služb REK Velenje, kjer je delala do upokojitve.

Nagrajena in dobitnica diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Anton MAJHENŠEK,
upokojen 30. avgusta

Rojen 6. septembra 1923
v Iraku pri Rumi na Hrvaškem.
Poročen z Marijo, rojeno Deželak.

Od 8. maja 1964 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1973 je bil premeščen v Jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

OGLAS

Prodajam skoraj novo kompletno spalnico. Podrobne informacije lahko dobite vsak dan dopoldan in popoldan.

Marija KLEP (Lokovica 14, Šoštanj)

Marija VELER,
upokojena 30. avgusta

Rojena 5. januarja 1925
v Silovi pri Velenju.

Od 11. julija 1949 je neprekinjeno delala v RLV. Zaposlila se je v Klasirnici, kjer je do upokojitve opravljala dela in naloge svetilničarke.

Nagrajena in dobitnica diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Valentin KODRUN,
upokojen 1. septembra

Rojen 31. januarja 1930
v Zavodnji pri Šoštanju. Poročen
z Marijo, rojeno Meh.

Od 10. januarja 1957 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v obratu jamskih investicijskih del, zdaj temeljna organizacija Jamske gradnje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za kvalificiranega kopača in leta 1974 končal še nadzorniško šolo.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

- - -

Po podatkih iz kadrovskih služb delovnih organizacij in oddelka za socialno zavarovanje v kadrovske-splošnem sektorju skupnih služb SOZD REK Velenje pripravila Vesna KORES.

Nasmejte se (če se še morete)!

Ali vidite helikopter tam gori? Že deset minut stoji v zraku, ne da bi se premaknil.

Pa res! Menda mu je bencina zmanjkalo?

Ob pultu je dolga vrsta čakajočih. Moški, ki je ravno na vrsti vpraša:

- Imate teletino?

- Nimamo.

- Imate govedino?

- Nimamo.

- Imate svinino?

- Nimamo.

Tedaj se oglasi eden iz vrste:

- Tovariš mesar, kar ven ga vrzite! Kaj si bo toliko izbiral?

Zdravnik: Vedno se morate varovati, da se ne razburite.

Bolnik: Ali še kaj drugega, tovariš zdravnik?

Zdravnik: Pa alkoholnih pijač tudi ne smete več piti.

Bolnik: To pa ne bo mogoče. Že misel na to me razburja.

"Ja, kakšen pa si Peter? Ves krvav si po glavi! Ali si padel s kolesom?"

"Ne, ne! Sosedov Janez me je udaril s torbo po glavi!"

"Kaj pa sta imela? Sta se zopet sprla in stepla zaradi kakšnega dekleta?"

"Ne! Jaz sem ga samo vprašal: 'Janez, ali greš v nedeljo na oslovsko dirko v Portorož?' In že me je mahnil po glavi!"

Žena: Kako ti ugaja moj novi slamnik?

Mož: Imeniten je. Kakor, da bi ti zrasel iz glave!

Družina najame staro hišo ob morju. Opremljena je le ena soba s pogradom. Spodaj spita sinova, zgoraj pa starša. Sredi noči se starša ljubita, in ker je pograd slab, ena od desk popusti in pade na sinova. Mlajši se zadere: "Ata, ti boš prej dva ubil, kot pa enega naredil!"

RUDAR - INFORMATOR: Glasilo kolektiva sestavljene organizacije REK Velenje (Velenje - Rudarska 6, telefon h.c. 851 100)

Za izdajanje glasila skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

- delegacija samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij: Franc Avberšek (RLV - J. Preloge), Mihael Oven (RLV - J. Preloge), Vili Romih (RLV - J. Pesje), Ivan Jelen (RLV - J. Škale), Ludvik Hribar (RLV - J. mehanizacija in J. transport), Franc Miklavčič (RLV - J. gradnje), Anton Čas (RLV - Priprave), Mirko Štagoj (RLV - Klasirnica), Franc Kramer (RLV - Zunanja, Gradbena in Mizarska dejavnost), Anton Ribarič (RLV - delovne skupnosti), Maks Lomšek (TE Šoštanj), Pavle Planinc (ESO), Roman Rebernik (Plastika), Emil Medvešek (Avtopark), Mile Maksimovič (EFE), Silvo Pešak (TISK), Dragica Zupanc in Mirko Žolnir (delovne skupnosti SOZD);
- delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu: Teodor Jelen (DSSS RLV - odgovorni urednik), Rafael Batič (DSSS SOZD - glavni in tehnični urednik), Bojan Ograjenšek (DSSS SOZD - novinar), Vesna Kores (DSSS SOZD - tajnica glasila), Lojze Ojsteršek (DSSS SOZD - fotografske storitve), Konstantin Kuzmin (predstavnik KPO SOZD - stalni sodelavec), Drago Bahun (tajnik samoupravnih organov SOZD - stalni sodelavec), Nada Dermol (referentka za informiranje v TE Šoštanj - stalna sodelavka), Tone Šeliqa (predstavnik OK SZDL Velenje - stalni sodelavec).

Predsednik uredniškega odbora: Anton Ribarič • Naslov uredništva: Velenje - Prešernova 5 (DSSS SOZD - telefon h.c. 851 100, interno 260 - soba 58 nad pošto Velenje).

Tiska TISK REK Velenje (Velenje - Celjska cesta, telefon 850 566 ali 851 630 • Glasilo prejema vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja po potrebi • Naklada v višini števila zaposlenih + 100 izvodov.

ALKOHOLIZEM – TRETJA NAJHUJŠA BOLEZEN RAZVITEGA SVETA

Alkoholizem je v razvitem svetu tretja najhujša bolezen; takoj za boleznimi srca in ožilja ter rakom. Če pa upoštevamo, da ob vsakem alkoholiku propadajo poprečno tudi trije družinski člani, poleg njih pa je prizadetih še veliko drugih ljudi, potem je med boleznimi alkoholizem nedvomno na prvem mestu.

V Sloveniji imamo približno 100 tisoč alkoholikov, in ker ob vsakem trpijo vsaj še trije družinski člani, je torej v naši republiki zaradi alkoholizma prizadetih približno 400 tisoč ljudi. Spričo tega je tudi ekonomska škoda, ki jo povzroči alkoholizem, velikanska. Dognano je, da čez 10 odstotkov nacionalnega dohodka poberejo posledice alkoholizma (odsotnosti od dela, boleznine, invalidnine, prometne in obratne nesreče, stroški zdravljenja itd.). Vsega, kar pretrpijo svojci alkoholikov, zlasti otroci, pa se v denarju sploh ne da prikazati.

Alkoholiki so v treznem stanju zaradi občutkov krivde brez pravega jaza, zato se tudi v naša samoupravna dogajanja ne morejo vključevati kot ustvarjalne osebnosti; z njimi pač vsakdo lahko manipulira, pometa.

Na srečo se je odnos družbenega okolja do reševanja problematike alkoholizma začel v zadnjem času spreminjati tako v procesu zdravstvene in delovne rehabilitacije alkoholikov kakor tudi nasploh, v širšem družbenem pomenu. Tudi razumevanje problematike alkoholizma je že precej poenoteno; imamo približno enotna načelna izhodišča za obravnavanje alkoholizma kot pojava in alkoholika kot bolnika z vsemi znaki socialne in zdravstvene prizadetosti oziroma obolenosti.

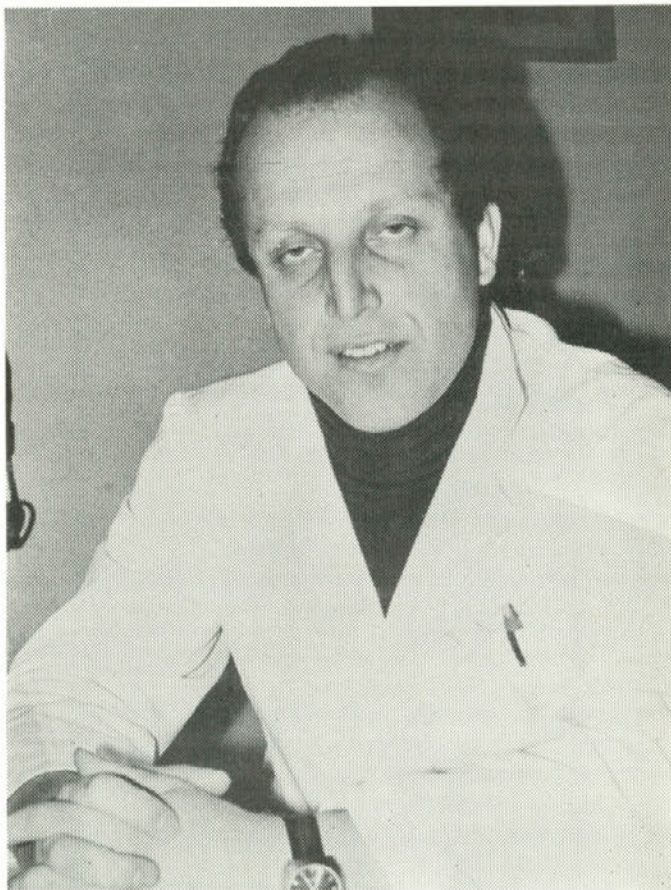
O tem, kako se te spremembe kažejo v celi občini Velenje, teče beseda v naslednjem razgovoru, ki smo ga naredili z doktorjem Maksimilijanom Bergantom, nevropsihiatrom v psihiatrični službi Savinjsko-šaleškega zdravstvenega doma Velenje... Z odslikovanjem teh sprememb v organizacijah združenega dela znotraj našega kombinata pa se boste lahko dodobra seznanili v prihodnji številki Rudarja, ko bomo objavili še razgovor, ki smo ga naredili z Mileno Ahtikovo, psihologinjo v socialni službi in terapevtko v klubu zdravljenih alkoholikov naše sestavljene organizacije!

Razgovor z Maksimilijanom Bergantom, nevropsihiatrom v psihiatrični službi SŠZD Velenje

RUDAR: Pri vašem strokovnem delu imate opravka z najrazličnejšimi oblikami zasvojenosti. Katere vrste pa so najpogostejše?

BERGANT: Zasvojenosti, oblik človeške alienacije ali odtujitve človeka samemu sebi, je res več vrst. Pride pač do neke posebne zaslužjenosti od nekega sredstva, ki v človeku na neki način zamenja zdravo rast oseb-

nosti z nenaravnim stanjem. S sredstvi, ki povzročajo zasvojenost, ljudje poskušajo preseči duševno napetost v sebi, ki jo povzročajo najrazličnejše skrbi, pretirano veselje ali žalost in podobni duševni pojavi. Med sredstvi, ki omogočajo tako stanje in jih v našem vsakdanjem življenju največkrat uporabljamo, je na prvem mestu alkohol, sledijo pa mu tako imenovani analgetiki, sredstva proti bolečinam, v obliki tablet ter različne vrste mamil. Na srečo pa mamila zaenkrat pri nas še niso razširjena do take mere, da bi to pomenilo širši – rekel bi – masovni pojav, kar vsekakor lahko trdimo za alkoholizem. Vendar ljudje se verjetno ne zavedajo, da človek lahko postane suženjsko odvisen ne samo od teh klasičnih povzročiteljev stanja zasvojenosti, temveč tudi od čezmernega gledanja te-

Naš sobesednik dr. Maksimilijan BERGANT

levizije, preobilne jedače, čezmernega pehanja za potrošnimi dobrinami in od podobnih nagnjenj. Skratka, problem zasvojenosti je dosti širši, kot ga ljudje običajno vidimo.

RUDAR: Vsi podatki kažejo, da pojav alkoholizma v naši družbi nezadržno prodira v vsa okolja. Povejte nam, prosim, koliko registriranih alkoholikov imamo v naši občini in koliko je po vašem mišljenju alkoholu zapi-sanih občanov, ki jih ne prikazuje nobena od doslej izvedenih analiz!

BERGANT: Mislim, da je število alkoholikov, ali drugače rečeno, ljudi, ki so nagnjeni k zauživanju narkotičnega sredstva alkohola, zelo težko ali pa skoraj nemogoče natančno ugotoviti. Dobro namreč vemo, da je v

našem vsakdanjem življenju in obnašanju povsem normalno, da pijemo ob najrazličnejših priložnostih, in da z avtorja tega opazimo tudi pogoste odpore, kadar hoče kdo natančneje ugotoviti, koliko je v kakšnem okolju v resnici alkoholikov.

Poleg tega pa je dolgo prevladovalo mnenje, da za alkoholike lahko štejemo le tiste ljudi, pri katerih so se zaradi vdajanja alkohola pokazale že hujše telesne in psihološko-socialne spremembe. Danes to ne velja več, saj vse bolj prodira spoznanje, da moramo za alkoholika šteti vsakogar, ki se zaradi vdajanja alkohola začne odpovedovati svojim pristnim človeškim potrebam, kar pomeni tudi, da se začne rušiti v svoji moralni zgradbi in zato povsem drugače obnašati. Vendar pri ugotavljanju števila takih ljudi so težave še večje, in sicer zato, ker so ljudje v tej začetni fazi pitja za širše družbeno okolje videti povsem nespremenjeni in lahko le njihovi svojci opažajo in javljajo, kaj se z njimi dogaja.

Spričo vseh teh okoliščin je število alkoholikov torej izredno težko natančno določiti. To pa pomeni, da lahko le približno ocenimo, koliko je v kakem ožjem ali širšem družbenem okolju ljudi, ki se vdajajo alkoholu. In še to ni enostavno. Vedeti namreč moramo, da je alkoholizem bolezen, ki lahko zadene vsakega človeka, zlasti pa tistega, ki je čustveno bolj ranljiv in si življenjskih konfliktov in pritiskov ne more ali ne zna reševati drugače kot z vdajanjem pijači. Tak človek pa je lahko takó intelektuallec kakor tudi delavec v neposredni proizvodnji. Alkoholizem namreč ni bolezen revnih ljudi, kakor so ga dolgo "sveto" obravnavali. Jasno pa je, da je med alkoholiki več delavcev iz neposredne proizvodnje, saj je teh delavcev tudi na splošno več kot intelektualcev.

Glede na vse to je tudi v velenjski občini število alkoholikov težko zanesljivo oceniti. Iz ugotovitev svetovnih zdravstvenih organizacij je razvidno, da je na svetu kakih pet odstotkov alkoholikov. Glede na ta podatek bi torej za širše velenjsko področje, ki ima okrog sedemintrideset tisoč prebivalcev, lahko rekli, da je v njem od 1 500 do 2 000 alkoholikov. Če upoštevamo mnenja nekaterih drugih avtorjev raziskav alkoholizma, po katerih je približno trideset odstotkov odraslega prebivalstva nagnjeno k pretiranemu uživanju alkohola, pa seveda dobimo za našo občino veliko večje število alkoholikov.

Vendar pri tako dobljenem številu gre za pivce, ki še niso povsem odvisni od alkohola in bi se globljega padca še lahko obvarovali, če bi bilo družbeno okolje bolj pozorno do njihovega početja. Zakaj vedeti moramo, da je vsak človek, ki se začne vdajati alkoholu, izrazit kandidat za poznejšega alkoholika bolnika.

Za osvetlitev nalog družbenega okolja v tej zvezi naj omenim tale primer! Nekoč so nekega alkoholika, ki se je zdravil že več let, vprašali, kateri kozarec alkohola je bil zanj najbolj poguben. Odvrnil je, da prvi kozarec. Tak odgovor je povsem logičen, pravilen, saj je prvi kozarec alkohola sprožil v poznejšem alkoholiku bolniku vse tiste psihološke in socialne odvisnosti, ki so ga privedle k pogostejšemu pitju, v nekem daljšem obdobju pa v popolno odvisnost od alkohola in v bolezen.

RUDAR: Poziv zdravstvenih in socialnih delavcev, da bi morali alkoholizmu nameniti mnogo več pozornosti prav v temeljni skupnosti, kjer alkoholiki živijo in delajo; torej v krajevni skupnosti in organizacijah združenega dela, doslej na splošno ni imel pričakovanega odmeva. Tak odnos krajevnih skupnosti do tega poziva na neki način še lahko razumemo, ne moremo pa razumeti, zakaj organizacije združenega dela še kar naprej dopuščajo "reševanje" problemov svojih zapitih delavcev z odobravanjem bolniške, ki se čez leta nujno konča s prezgodnjo invalidsko upokojitvijo tako "zdravljениh" alkoholikov. Kaj mislite vi o takšni praksi?

BERGANT: Iz lastnih izkušenj, strokovne literature in na podlagi izmenjanih izkušenj z ljudmi, ki se profesionalno ukvarjajo z alkoholizmom, sem prišel do ugotovitve, da je bila dosedanja borba proti alkoholizmu zgolj formalna, se pravi površinska, navidezna; kakor tudi, da je še pred desetimi leti bila zdravstvena služba pri obravnavanju alkoholizma povsem nemočna. Obravnavala je zgolj telesne in duševne posledice alkoholizma, bolnike alkoholike pa je zdravila v internih oddelkih bolnišnic in v klasičnih psihiatričnih bolnišnicah. Bistvena razlika z ozirom na današnje zdravljenje je bila v tem, da se nismo ukvarjali s problemom odvisnosti od alkohola kot eno izmed oblik osebne odtujitve. Šele sodobnejše metode, ki dajejo prednost celovitejšemu socialno-psihiatričnemu obravnavanju te bolezni, so izsilile potrebo, da v borbo proti alkoholizmu vključimo vse družbene strukture, seveda pa moramo še prej doseči, da bodo te probleme alkoholizma končno spoznale v vsej njegovi razsežnosti in pogubnih učinkih za celotno našo družbo.

Problem alkoholizma v organizacijah združenega dela

V organizacijah združenega dela je problem alkoholizma verjetno večji, kot si ga marsikje zamišljajo. Če resnično drži podatek, ki sem ga prebral v strokovni literaturi in s katerim računamo pri obravnavanju problematike alkoholizma; to je podatek, da je v večjih OZD, delovnih organizacijah, okrog dvajset odstotkov alkoholikov, potem imamo že dramatično, zelo resno in napeto situacijo. Zakaj? Znova poudarjam, da alkoholik ni samo tisti delavec, ki je v osebni obnašanju in ravnanju prizadet že do take mere, da že toliko moti delovni proces, da vsi kažemo nanj s prstom – ampak tudi tisti delavec, ki je že rahlo problematičen, težaven, v vedenju, nezanesljiv pri izvrševanju delovnih nalog in v prihajanju na delo (kar pomeni, da od časa do časa ne pride na delo), zasvojenost z alkoholom pa še uspešno skriva... Glede na to pa se napačna usmerjenost v borbi proti alkoholizmu v delovnih organizacijah pokaže že tedaj, ko vodstveni delavci odsotnost od dela svojih delavcev zaradi posledic opijanja prikritijo na račun dni letnega dopusta takih delavcev. Ravno tako napačno pa seveda ravna tudi zdravnik, ki kršitev delovnih obveznosti delavcev zaradi posledic vdajanja alkohola zakrije z odobritvijo bolniške.

Situacija v delovnih organizacijah postane še toliko težja, če se opijajo tudi delavci pri odgovornejših ali celo najodgovornejših delih in nalogah in se na tak način

prikrivajo tudi njihove tovrstne kršitve delovnih obveznosti. To pa zato, ker imajo potem drugi delavci, ki so nagnjeni k alkoholizmu, takoj "pri roki" izgovor za svojo kršitve delovnih obveznosti in upiranje zdravljenju zasvojenosti z alkoholom... Torej je treba problem alkoholizma v organizacijah združenega dela reševati od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor!

- - -

Z ozirom na to, da lani zaradi bolniških v Jugoslaviji ni bilo opravljenih kar 184 milijonov dnin in da so v teh dneh v veliki meri udeležene tudi odsotnosti od dela zaradi alkoholizma, se moramo vsekakor in takoj zavesti nujnosti borbe vseh družbenih struktur proti alkoholizmu. Saj alkoholiki so zaradi negativnih posledic čezmernega pitja manj odporni pred različnimi okužbami, poleg tega pa se pri delu in nasploh prej poškodujejo in z vsem tem ustvarjajo razmere, v katerih večkrat zbolijo tudi njihovi družinski člani, sčasoma pa tudi njihovo okolje. Vsi v nekem okolju se namreč moramo alkoholikom tako ali drugače prilagajati v njihovem bolezenskem procesu. Nekateri, kot smo že rekli, pri tem ravna tudi napačno. To je na ta način, da uporabljajo tudi prikrivanja in laži, tako da včasih o kakšnem alkoholiku prevlada splošno prepričanje, da je dober delavec. Kakšna zmeta! Res je, da se najdejo alkoholiki, ki zaradi občutka krivde včasih delajo nenormalno veliko. Vendar le včasih, saj se čisto zgotovi, da že po nekaj dneh zagnanega dela, kar dvakrat ali celo večkrat zapored ne pridejo na delo. Tak delavec je vsekakor nezanesljiv. Torej če upoštevamo vse te okoliščine in izkušnje, vidimo, da je alkoholizem trdoživo vpet v sleherni dejavnosti naših temeljnih in drugih organizacij združenega dela in kot tak pomeni zelo velik in resen problem, ki je vreden vse družbene pozornosti.

RUDAR: Omenili ste, da moramo problem alkoholizma reševati od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor. Vendar marsikdo bo rekel, da je tak način reševanja precej nejasen. Kaj bi glede na to morali storiti, da bi pojav alkoholizma zanesljiveje obrzdale že pri koreninah?

BERGANT: Jasno in glasno moramo povedati, da je alkoholizem družbeno zlo, ki ga v Sloveniji gradi približno sto tisoč in v celi Jugoslaviji okrog milijon alkoholikov. Toda tadeva podatka se zaradi naše dvojne morale, s katero se lotevamo reševanja te problematike, ne prestopajo in hitro povečujeta.

Alkoholika potemtakem na noben način ne bi smeli prikrivati, ko začne drseti v brezno popolne odvisnosti od alkohola, ampak bi ga že v prvi fazi te odtujenosti - že takrat, ko se začne razkrajati njegova osebnost in ko pade njegov delovni učinek - morali začeti zdraviti. Pozno je za zdravljenje potem, ko smo dovolili, da je alkoholikova družina zaman hodila po nasvete k socialnemu delavcu in ko se je delovodja, na primer, naveličal alkoholikove odsotnosti od dela izravnavati z dnevi njegovega letnega dopusta, ki je namenjen za nekaj popolnoma drugega.

Kadar zdravljenje vmesnih faz zasvojenosti zaradi bojazni pred resnico preskočimo ali zamudimo in alkoholikovo osebnost prepustimo skrušenosti tako po telesni

in psihični kakor tudi po socialni plati, nam največkrat, žal, preostane samo še invalidska upokojeitev. V tej borbi za pravočasen začetek zdravljenja je treba z našimi programi spodbuditi k večji aktivnosti tako OZD delavcev, ki se vdajajo pitju, kakor tudi njihove zdravnike splošne prakse, psihiatre, socialne delavce, organe javne varnosti, sodstvo in druge. Pri tem ne smemo pozabiti, da je akcija, pri kateri alkoholik doživlja pritisk samo iz ene strani ali v enem samem okolju, že naprej obsojena na neuspeh. V večjih OZD velikokrat zmotno mislijo, da bosta tista dva socialna delavca, če sploh imajo dva, razrešila celotno problematiko alkoholizma v njihovem delovnem kolektivu... Vse organizirane sile se morajo vključiti v to akcijo po sistemu načela družbene samozaščite! Dokler tega ne bomo uresničili, bo pojav alkoholizma čedalje obsežnejši, število alkoholikov, ki se zdravijo, pa še naprej ne bo preseglo 1 odstotka števila vseh alkoholikov.

Problematika bolnišničnega in dispanzerskega zdravljenja alkoholikov

RUDAR: V takšnih razmerah zdravljenje alkoholikov ni ne enostaven niti kratkotrajen proces. Kakšne so metode bolnišničnega in kakšne dispanzerskega zdravljenja? Poleg tega bi bilo zanimivo slišati vaše mišljenje o eni in drugi od teh dveh oblik zdravljenja. Kolikor smo obveščeni, dispanzerski način zdravljenja alkoholikov v Velenju še ni zaživel. Kaj ali kdo ovira začetek in kdaj lahko pričakujemo, da se bo tovrstno zdravljenje začelo?

BERGANT: Mislim, da bolnišnični in dispanzerski način zdravljenja sploh ne bi smela izključevati drug drugega, ampak bi se morala v celoti dopolnjevati... Pri nekaterih alkoholikih je bolnišnično zdravljenje nujno spričo pogostih in hudih poškodb telesnih organov, pa tudi stopnja odvisnosti od alkohola je previsoka, da bi zdravljenje začeli v dispanzerski obliki. Ta namreč omogoča zdravljenje v okolju, iz katerega alkoholik izhaja, in to po vse obsegajočem socialno-psihiatričnem postopku v okviru ambulantnega zdravljenja. To je na način, ki ga omogoča delo v socioterapevtski skupini. Pri tem gre za nov način zdravljenja, vendar ne samo alkoholizma, ampak vseh vrst zasvojenosti... In sicer za tako imenovano terapijo (zdravljenje) "človeka s človekom", ki terja zavestno odločitev tako alkoholikove družine kakor tudi njegove organizacije združenega dela, zlasti pa seveda alkoholika, da se lotijo dolgotrajnega, vestnega in kritičnega skupnega zdravljenja. Alkoholik se mora v tej fazi tovrstnega zdravljenja zavesti, da se bo moral vključiti v klub zdravljenih alkoholikov, kjer bo skupaj z drugimi člani kluba reševal svoje psihološke probleme.

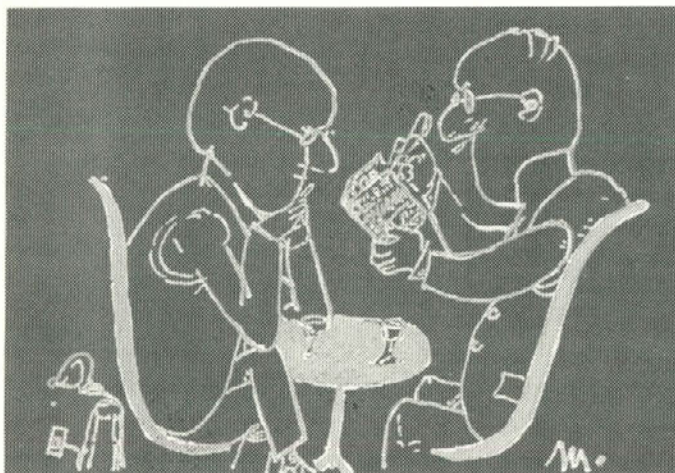
Seveda to ni lahka, je pa edina uspešna in sedaj znana pot h končnemu cilju, to je k zdravljenemu alkoholiku. Zato bolnišnični način zdravljenja ne smemo izključevati od dispanzerskega, logično nadaljevanje obeh pa ne od vključitve v klub zdravljenih alkoholikov.

In še na drugi del vprašanja moram odgovoriti!

Zdravstveni delavci v Velenju že precej časa obljublja-

mo, da bomo odprli dispanzer za zdravljenje alkoholizma. Toda pri vprašanju ste uporabili napačno misel, ko ste pomislili, da bi lahko tudi "kdo" oviral to vrsto zdravljenja... Nobenega drugega razloga namreč ni, ki bi onemogočal ustanovitev dispanzerja za alkoholike, kot tega, da je premalo alkoholikov, ki bi se hoteli zdraviti. Kaže, da razmere v OZD in družinah še niso tako slabe ali pa jih za tako slabe nočemo oceniti, da bi alkoholike sploh začeli pridobivati za zdravljenje... Kaj bomo z dispanzerjem, če nimamo koga zdraviti? Korak po korak si prizadevamo obdržati vsaj zdravljenih alkoholikov, ki so se bolnišnično zdravili že pred leti, da nadaljujejo s svojo zavestno rehabilitacijo v okviru delovanja klubov zdravljenih alkoholikov. Tak klub z dvema skupinama deluje tudi v vaši sestavljeni organizaciji - v Rudarsko-elektroenergetskem kombinatu Velenje; v okviru zdravstvenega doma v Velenju pa deluje še en tak klub z dvema skupinama.

Računamo, da bodo ob pomoči širše družbene skupnosti dozorili pogoji tudi za dispanzersko zdravljenje alkoholikov... Kakorkoli že: pomembno je le, da širša družbena skupnost spozna vse negativne posledice rastočega pojava alkoholizma! Kar se tiče dispanzerskega zdravljenja, pa je treba poudariti, da zanj potrebu-

... tretja najhujša bolezen razvitega sveta!

jemo resne alkoholike, ne pa take, ki bi želeli zdravljenje izrabiti le še za eno laž v dolgi verigi brezuspešnih poskusov zdravljenja svoje zasvojenosti.

RUDAR: Na kakšen način zdravstvena služba v Velenju pomaga socialnim delavcem, ki v vlogi terapevtov OZD vodijo delo klubov zdravljenih alkoholikov? Sodimo namreč, da pri delu z alkoholiki v OZD vztrajajo samo še tisti socialni delavci, ki jim to delo pomeni več kot uresničevanje obveznosti iz analitičnega opisa njihovih del in nalog... Kaj bi po vašem mišljenju še morali storiti za večjo privrženost tako socialnih delavcev v OZD kot poklicnih terapevtov za delo z alkoholiki? Obojih je namreč čedalje manj, od alkohola odvisnih ljudi pa vedno več.

BERGANT: Na razmere, ki jih omenjate, le ne kaže gledati tako pesimistično, črnogledno. Situacija se bo bistveno izboljšala, ko bomo odprli obratne ambulante za posamezne delovne organizacije. Vsi, ki se ukvarjamo s problemi alkoholizma, smo namreč naše dosežanje akcije organizirali preveč kampanjsko, prilož-

nostno, in zaradi tega so že v kratkem času zvođenele, se iztekle brez otipljivih rezultatov.

Kar zadeva sodelovanje zdravstvene službe s socialnimi delavci v OZD, pa mislim, da je kar uspešno; še uspešnejša bo, ko se bodo s temi delavci tesneje povezali tudi zdravniki splošne prakse. Slednji bodo morali postati zdravniki "prvega stika" pri odkrivanju alkoholizma.

Opozoriti moram tudi na to, da je nujno ostrejšše reagiranje pri kršitvah sprejetih ukrepov za zmanjševanje pojava alkoholizma. Zelo pomemben se mi namreč zdi podatek, da je Jugoslavija s 15 - 16 litri zaužitega čistega alkohola na prebivalca na leto med prvimi v Evropi in na svetu pri porabi alkohola.

Ta razgovor naj sklenem z opombo, da bo treba bolj kot kadarkoli doslej začeti resno izvajati preventivne oblike zdravljenja alkoholizma... In sicer tako primarno, osnovno, obliko preventive, ki poskuša ustvariti takó družbeno klimo, da bo čimmanj razlogov za človekovo odtujevanje samemu sebi; kakor tudi sekundarno, drugostopenjsko obliko preventive, ki si prizadeva zagotoviti čim zgodnejše odkrivanje pojava alkoholizma in zdravljenje alkoholikov - ter terciarno, tretjestopenjsko obliko preventive, ki pomeni vračanje zdravljenega alkoholika nazaj v normalno življenje! Jasno pa je, da brez sodelovanja celotne družbe tudi najboljše pripravljena akcija ne bo uspešna...

Pripravil Bojan Ograjenšek

Fluktuacija v DO RLV

ANALIZA NI DOVOLJ

Fluktuacija povzroča DO RLV veliko izgubo, ker močno presega normalni obseg. Da bi jo zmanjšali, je treba poiskati vzroke zanjo. To so spoznali v DO RLV in dali pobudo za izvedbo raziskave, ki jo je opravil Ivan MIJOČ, diplomirani psiholog iz kadrovske službe DO RLV. V nadaljevanju povzemamo rezultate analize fluktuacije v DO RLV, ki vsebuje analizo fluktuacije v letu 1979, vzroke za odhod delavcev iz DO na lastno željo in predlog ukrepov za zmanjšanje fluktuacije.

Kaj je fluktuacija?

Fluktuacija na splošno pomeni vse vrste menjavanja zaposlitve. V tej analizi pa jo obravnavamo predvsem kot odhod delavcev iz DO. Ločimo opravičeno in neopravičeno fluktuacijo. Pri opravičeni ali nujni fluktuaciji gre za upokojitve, smrt, odhod v JLA in druge odhode iz DO iz takih vzrokov. O neopravičeni fluktuaciji pa govorimo takrat, kadar delavec zapusti DO na lastno željo. Ta fluktuacija, ki si jo v DO RLV prizadevajo čimbolj zmanjšati, je v tesni povezavi z zadovoljstvom pri delu.

Prizadevanja za zmanjšanje fluktuacije so, natančneje povedano, potrebna zato, ker velika fluktuacija slabo vpliva na produktivnost in zmanjšuje uspešnost gospodarjenja.

Čezmerna fluktuacija

Lani se je 16,2 % delavcev DO RLV zamenjalo z novimi. Če ne upoštevamo tistih delavcev, ki so lani odšli v JLA ali se vrnili iz JLA, in tistih, ki so bili pogodbeno zaposleni, pa ugotovimo realno (resnično) fluktuacijo, ki znaša 12,5 %. V tem podatku se skrivajo trije vzroki odhoda: 11,9 % vseh delavcev, ki so zapustili DO, je odšlo zaradi upokojitve ali smrti, 10,8 % jih je zaradi negativne ocene poskusnega dela, kršitev delovnih obveznosti ali odhodov v zapor odpustila DO, preostalih 77,3 % vseh delavcev, ki so zapustili DO, pa je odšlo na lastno željo.

Fluktuacija delavcev je bila lani največja aprila in septembra, najmanjša pa decembra.

Z ustreznimi ukrepi lahko bistveno zmanjšamo le odhod na lastno željo, zato je v analizi ta del temeljiteje raziskan. Ugotovljeno je, da delavcev, ki so odšli na lastno željo, ne moremo obravnavati kot enotno skupino. Narodnost delavca odločilno vpliva na fluktuacijo, saj je od celotnega števila zaposlenih delavcev slovenske narodnosti odšlo na lastno željo samo 3,5 % delavcev, medtem ko je od celotnega števila zaposlenih delavcev drugih narodnosti, ki so povečini iz BiH, odšlo na lastno željo kar 21,4 % delavcev.

Za rudarje slovenske narodnosti je najkritičnejše obdobje za odhod, ko so zaposleni v rudniku od 7 do 12 mesecev, kar še posebej velja, če pred zaposlitvijo nimajo več kot šest mesecev delovne dobe in so stari od 21 do 25 let. Za delavce iz drugih republik pa velja, da odide največ takšnih, ki so v rudniku zaposleni do tri mesece in ob vstopu v DO nimajo več kot tri leta delovne dobe. Pri teh znaša fluktuacija celo 28 %; 60 % takšnih delavcev pa je starih od 21 do 25 let.

Najpomembnejši činitelj, ki ga moramo upoštevati v prizadevanjih za zmanjševanje fluktuacije, je narodnost delavca. Poleg činiteljev, ki vplivajo na višino fluktuacije pri delavcih vseh narodnosti enako (delovna doba pred zaposlitvijo v DO RLV, starost, strokovna izobrazba), pa se pri delavcih drugih narodnosti dodatno pojavljajo kot objektivni činitelji tile: novo okolje, jezik, nove navade, drugačen način življenja in s tem novi problemi. Ti dodatni činitelji vplivajo na to, da je fluktuacija pri delavcih drugih narodnosti za 5,7-krat večja kot pri Slovencih.

Zakaj delavci zapuščajo DO RLV?

Če hočemo razumeti, zakaj delavci na lastno željo zapuščajo to našo, rekli bi, matično DO, moramo najprej spoznati motive (pobude, vzroke) za prihod. Delavci iz drugih republik prihajajo na delo v Slovenijo,

ker nimajo možnosti za zaposlitev doma, ker so v Sloveniji boljši osebni dohodki in boljše življenjske razmere.

Vzroki za odhod pa so različni in med seboj prepleteni. V prvi vrsti so se v BiH, odkoder je večina delavcev iz drugih republik, izboljšale možnosti za zaposlitev, saj v tej naši republici odpirajo vedno več novih delovnih mest, pa tudi osebni dohodki so višji, kot so bili pred leti; razlike v osebnih dohodkih so se tako zmanjšale, da se mnogim delavcem ne splača več delati pri nas. Na odhod vplivajo še domotožje, dolgčas, ločenost od družine, težke delovne razmere, visoki stroški bivanja in odnosi z "nadrejenimi", vodstvenimi delavci.

Pri spravilu jeklenega podporja v jami

Zanimivo je, da so tisti rudarji, za katere je škoda, da so odšli, ker so bili dobri delavci, ob odhodu izjavili, da odhajajo zaradi ločenosti od družine, visokih stroškov bivanja, neprimerne zaposlitve glede na izobrazbo in zaradi nadaljnega izobraževanja.

Ukrepi za zmanjšanje fluktuacije

Na dva načina lahko zmanjšamo fluktuacijo. Prvič s tem, da ne sprejemamo slabih, nestanovitnih delavcev, in drugič, da izpolnjujemo upravičena pričakovanja zaposlenih delavcev in jih na ta način vezemo nase.

Z boljšo selekcijo (izbiro) pri sprejemanju novih delavcev bi se zmanjšala fluktuacija, saj po kratkem času menja zaposlitev precejšen del novih delavcev, za katere ob odhodu ugotavljamo, da bi bilo bolje, ko jih sploh ne bi sprejeli. Vprašamo se lahko, zakaj na račun stalnega primanjkovanja delavcev sprejememo skoraj vse za delo sposobne kandidate brez selekcije, če nam jih potem 25 % po nekaj mesecih odide. V tistem času, ko so pri nas, pa naredijo z bolniškimi in neodgovornim ravnanjem več škode kot koristijo, slabo vplivajo na preostale novince in na delovno moralo drugih zaposlenih delavcev.

Fluktuacija je tesno povezana z zadovoljstvom pri delu, drugače rečeno, z izpolnitvijo pričakovanj delavcev. Če pa hočemo izpolnjevati pričakovanja delavcev, moramo reševati stanovanjsko vprašanje, odpravljati težko fizično delo z uvajanjem mehanizacije, izboljšati sprejemni postopek in medsebojne odnose.

Primanjkovanje stanovanj je največji problem zato, ker z urejenim stanovanjskim vprašanjem delavca trajneje vezemo.

Stalno uvajanje mehanizacije zmanjšuje občutek pri delavcih, da je njihov obstoj odvisen pretežno od njihove fizične moči. Vedno boljša mehanizacija bo naredila poklic rudarja spet privlačen, hkrati se bo zaradi specializacije zmanjšala potreba po nekvalificiranih delavcih, ki so najbolj nagnjeni k fluktuaciji.

Enodnevni uvajalni seminar že dolgo ne ustreza več. V sprejemnem postopku moramo dati novemu članu delovnega kolektiva možnost, da se začuti odgovornega. Uskladiti moramo pričakovanja tistih, ki na novo sklenejo delovno razmerje, z možnostmi DO. Novincu, ki pride k nam iz druge republike, je treba poleg čisto ekonomske zagotavljanja tudi socialnopsihično varnost. Na začetku mora novinec dobiti dovolj jasnih informacij o novem okolju in o tem, kaj DO pričakuje od njega in kaj lahko on pričakuje v povračilo. Za to bi bila primerna pravilno napisana in ilustrirana brušura.

Medsebojni odnosi so zelo pomembni za dobro počutje novega delavca v DO, saj se prek odnosa vodstvenega in drugih delavcev do novega delavca kaže odnos delovne organizacije do novince. Uveljavljati je treba enakopravne in tovariške odnose med sodelavci in vodstvenimi delavci in stalno z dejanji in besedo dokazovati, da je novinec spoštovan in cenjen kot človek in kot delavec.

Ne smemo se sprijazniti s stanjem, ki nam ga je pokazala ta analiza, še zlasti ne zdaj, ko že poznamo vzroke za fluktuacijo in vrsto ukrepov, ki jih bo treba sprejeti in izvajati, da jo bomo lahko uspešno zmanjševali. Skratka, vsi moramo delati tako, da ne bo ostalo samo pri tej analizi.

Povzel Janez JUG

Prispevek Katje KOVAČ, učenke 8. razreda osnovne šole "Gustav Šilih", ki je pod patronatom naše delovne organizacije RLV

PESMICA IZ SRCA UPANJE BUDI, NJEN NAPEV, NJEN POZDRAV DAJE MI MOČI...

Z verzom iz pesmi "Draga domovina" pričenjam pripoved o pripravah na potovanje in potovanju našega pevskega zbora po republiki Bosni in Hercegovini.

Z uspešnim nastopom na reviji otroških in mladinskih pevskih zborov v marcu 1980 v Velenju si je mladinski pevski zbor osnovne šole "Gustav Šilih" priboril pravico do nastopa na pevski manifestaciji "Hercegovina poje '80" v Lištici. Naš zbor šteje 74 pevcev in pevk, vodi pa ga tovarišica Dragica Magdič.

Udeležba na tej manifestaciji je našemu zboru v veliko čast, seveda pa smo se od prvega dne dalje zavedali tudi odgovornosti, ki smo jo s tem prevzeli. Brez odlašanja je bilo treba začeti z delom, saj smo morali za nastop v Lištici pripraviti skoraj polurni program.

V času priprav smo prejeli še ponudbo iz Bugojna za sodelovanje na skupnem koncertu treh mladinskih zborov. Tudi to ponudbo smo sprejeli in z njo še eno obveznost.

V zadnjih tednih se stoli v naši pevski sobi niso imeli časa ohladiti, čeprav je oprema v njej skoraj še nova. Na njih se pozna, da so jih uporabljali otroci, ki ne zmorejo daljši čas mirno sedeti. V zadnjem mesecu smo ves prosti čas porabili za pevske vaje. Te vaje so bile zelo naporne; tako naporne, da so nekaterim že skoraj vzele voljo do petja. A z medsebojnim spodbujanjem smo take "obupance" le pritegnili k nadaljnjemu sodelovanju. Zelo dobrodošle so bile pri tem tudi vse informacije o potovanju, ki smo se mu približevali.

Neizbežno se je približeval dan odhoda. Pripravljali smo se po vseh svojih sposobnostih, zato smo se brez strahu podali na pot.

Petek, 20. junij

Čeprav nam je tovarišica Magdič v četrtek še posebej naročevala, naj si priskrbimo "tri budilke", sem kot nalašč preslišala vse tri. Zbudila sem se šele ob pol petih, kar pa je bilo že zelo pozno, saj smo se morali zbrati pred šolo že ob 4.40. Iz zagate me je rešila mama, ki me je "po hitrem postopku" spravila do avtobusa. Če ne bi bilo pri hiši avta, bi se zame najbrž slabo končalo. Pred šolo smo se zbrali z vso svojo "rotopotijo", čakala pa sta nas dva avtobusa. Naše tovarišice, ki so nas spremljale, so jih tako lepo okrasile, da smo jih nekaj časa le plaho ogledovali. Ko pa smo videli, da sličice pionirkov, ki so bile nalepljene na oknih, ne grizejo, smo si brž poiskali vsak svoj sedež. Moram povedati, da pri tem ni bilo nikakršnega prerivanja, vsaj v našem avtobusu ne, zakaj že teden dni pred odhodom smo si sami izdelali razpored sedežev, tako da smo bili vsi zadovoljni.

Na poti nismo bili sami. Poleg tovarišic iz naše šole, tovariša ravnatelja in tovarišice za izrazni ples so nas spremljali predstavniki občinske kulturne skupnosti Velenje. Za dobro razpoloženje pa sta poskrbela harmonikar Jože Šalej in pianist Janez Malačič. Ko smo bili vsi zbrani, so tisti, ki so doma pozabili, še hitro pojedli tableto proti slabosti. Tako smo se za tri dni poslovili od Velenja.

V času, ko smo se vozili po naši ožji domovini Sloveniji, se je narava ravno prebujala v jutranji zarji. Megle so se dvigovale, prebujalo se je cvetje, prebujale so se živali. Včasih se je med hišami, ki smo jih puščali za sabo, prikazal kak potepuški maček. Verjetno se je vračal z nočnega potepa. Kmalu pa so oživele tudi ulice. Ljudje so kot mravlje hiteli na delo, da bi jim še ta delovni dan čimprej minil. Na cesti je postajal promet vse gostejši, vožnja pa vedno bolj dolgočasna. Kljub temu, da smo si čas krajšali s štetjem avtomobilov, cestnih svetilk in kilometrskih kamnov, se je marsikoga lotil spanec.

Čez dobri dve uri smo se počasi začeli razživljati. Pokrajina ob cesti Zagreb-Beograd ni bila nič kaj zanimiva. Pozornost so nam zbudili brigadirji, ki so gradili drugi pas avtocest. To je v nas zbudilo čudno silo. Za vsako ceno smo želeli nekaj zapeti. Tovariš Šalej je ustregel naši želji, ki je raztegnil meh harmonike. Toda že po prvih taktih je bila med nami tovarišica Magdičeva. Ko smo jo zagledali, smo se takoj spomnili, da nas je prejšnji dan prosila, naj ne pojemo v avto-

busu, saj ne bilo dobro, če bi svoj prvi pevski nastop na poti, v Bugojno, opravili s hripavimi glasovi. A ko je videla naše proseče obraze, nam je dovolila, da tiho zapojemo nekaj pesmic.

Za nami in pred nami pa so bili kilometri. Na srečo se je v avtobusu našel tudi kakšen pavliha, da so ure hitreje minevale.

Pri Bosanski Gradiški smo se peljali čez Savo, zapustili republiko Hrvatsko in se znašli na ozemlju republike Bosne in Hercegovine. Marsikdo je te kraje videl prvič, zato so nam bili še posebno zanimivi. Že na zunaj je vidno, da usoda tem krajem ni bila preveč naklonjena, saj zemlja ni najbolj rodovitna. Posebna zanimivost so se nam zdele velike črede ovac.

Strmeli smo v naravne lepote v kanjonu Vrbasa. Ta reka si je izdoblila strugo skozi sotesko, kjer je prostora le zanjo in za cesto. Na obeh straneh se vzpenjajo skale, iz katerih čudežno raste drevje. Vse pa polepša še temnozeleno reka. Toda njena obrežja niso okrašena kot bregovi naše Pake v soteski Penk. Zaradi potreb gospodarstva se je tudi cesta vzdolž Vrbasa morala umakniti iz soteske. Reko so namreč zajezili zaradi izgradnje hidroelektrarn. Cesta se vije prek visokih hribov, navzdol pa se spusti proti kotlini, v kateri leži mesto Jajce. V tem znanem zgodovinskem mestu, zlasti iz časa NOB, smo si privoščili prvi daljši postanek na naši poti...

Mesto Jajce je zraslo na sotočju Plive in Vrbasa. Je nekdanja prestolnica bosenskih kraljev in rojstni kraj nove Jugoslavije in zato en sam zgodovinski spomenik. V njem najdemo ostanke rimskega Mitrovega svetišča, staro trdnjavo nad mestom, ogromno Medved kulo, podzemeljsko pokopališče, imenovano katakombe, romanski zvonik, džamije, stare turške hiše, kar vse priča o pestrem življenju mesta v preteklosti.

Med NOB so partizani prvič osvobodili Jajce že 25. septembra 1942. Bilo je tudi sedež vrhovnega poveljstva naše narodnoosvobodilne vojske in vojaških misij zaveznikov. Na drugem zasedanju Avnoja, 29. novembra leta 1943, so bili v Jajcu določeni tudi temelji državne ureditve nove Jugoslavije. Nekdanja šola ob Plivi, kjer je bilo zasedanje, je sedaj preurejena v Dom Avnoja z muzejem.

Posebno značilen za mesto je slap Plive tik nad njenim izlivom v Vrbas, ki teče mimo Jajca po tesni skalnati strugi. Nekaj kilometrov nad mestom zastaja Pliva v lepem jezeru. Ob mnogih brzicah Plive stojijo preprosti leseni mlini, imenovani vodenice. Ti slikoviti mlini in znameniti slap v poletnem času ostajajo brez vode, ker je voda Plive napeljana po predoru na turbine hidrocentrale Jajce I. Kot zanimivost naj omenim še, da je hidrocentrale Jajce I zgrajena v celoti pod zemljo, prav tako petnadstropna strojnica hidrocentrale Jajce II, ki je zgrajena na Vrbasu.

Podrobneje smo si v tem lepem mestu ogledali muzej, ki je urejen v prostorih, kjer je bilo zasedanje Avnoja. Prav tako slap Plive, ob povratku v nedeljo pa še slikovite vodenice.

Po dolini Vrbasa nas je pot vodila do Bugojna. Bugojno je bilo cilj naše poti tega dne. Nastanili smo se v hotelu, ki stoji nekoliko zunaj mesta. Na hribčku v neposredni bližini Bugojna je imel svojo rezidenco tovariš Tito, ki je bil večkrat gost tega hotela.

Vsi srečni, da smo se za ta dan rešili vožnje, smo si želeli le še mrzle vode in postelje. A pri nameščanju v sobe se je zataknilo. Tudi o razporeditvi po sobah bi se bili morali pogovoriti že doma. Probleme, na katere smo pri tem naleteli, smo kaj kmalu rešili. Udobno smo se namestili, čeprav z nekoliko zavisti, ker so nekateri imeli sobo samo z enim, drugi celo s tremi balkoni, eni televizor, drugi pa samo telefon.

Ob treh popoldne smo se dobili pri kosilu. Z užitkom smo pojedli vsak svojo porcijo. Sledil bi naj obvezni počitek. Toda čeprav bi nam ta zelo koristil, skoraj nihče ni držal niti pol ure v postelji. Vsaka zavesa, vsak kot in vsak balkon je bil tako zanimiv, da si ga je bilo treba podrobno ogledati. Utrujenost nas je v hipu minila. Najraje bi kar čez balkone smuk-

nili na travo in se predali igri. Vendar pripraviti smo se morali na uradni sprejem.

Na dvorišču šole so nas pričakali člani "Hora 75 devojčica i dječaka". Poskušala bom opisati prizor, ki ga ne bom pozabila! Ko smo izstopili iz avtobusa, nam je kar zastal korak. Sra mežljivo smo se zadrževali v svojih skupinah. A plahi pogledi otrok na eni in drugi strani so se kmalu sprevrgli v prijateljske nasmehe. Že po nekaj minutah je dvorišče preplavila modro-rdeča reka mladine. Gostitelji iz Bugojna so namreč imeli vsi enotne modre uniforme, mi pa rdeče majice. Topli stiski rok in pozdravi so bili začetek nadaljnjega spoznavanja. Med njim smo si izmenjali tudi spominska darila. Mi smo prejeli delo njihovega krožka za ročne spretnosti - veliko tapiserijo, naše darilo njim pa je bila slika našega fotokrožka - posnetek spomenika na Titovem trgu v Velenju. Tudi pevci smo se med-

Mladinski pevski zbor osnovne šole "Gustav Šilih" s svojo zborovodkinjo Dragico MAGDIČ med revijo otroških in mladinskih pevskih zborov marca letos v Velenju

sebojno obdarovali. Vsak od nas je prejel knjižico pesmi Božidarja Skrobiča "Novotravniške uspomene", pevci iz Bugojna pa so prejeli knjižico pesmi Karla Destovnika - Kajuha "Jaz sem droben, droben list". Sledil je ogled šole in skupno polaganje venca pred spomenik padlim herojem.

Že je bil pred nami trenutek nastopa na skupnem koncertu treh mladinskih zborov v Stekleni dvorani maršala Tita. Na koncertu sta poleg našega zbora sodelovala še domači zbor iz Bugojna in zbor iz Pucarjevega. Naš program je bil sestavljen iz domoljubnih in partizanskih pesmi, veznega teksta in izraznega plesa.

Vse pesmi smo odpeli brez napake. Publika nas je izredno toplo sprejela in nagradila z burnim aplavzom. Razpoloženja med poslušalci je doseglo višek, ko smo vsi trije zbori skupaj za-

pele pesem "Druže Tito, mi ti se kunemo".

Kljub prizadevanju naših spremljevalcev brez manjšega spordslajaja le ni šlo. Predvideno je bilo, da bomo na koncu skupnega nastopa pripeli pevcem iz Bugojna bele nageljčke, ki smo jih med našim nastopom nosili mi. Naša neučakanost pa je bila nezadržna: nageljčke smo jim pripeli že kar pred njihovim nastopom, in to za odrom, tako da obiskovalci v dvorani tega sploh niso videli.

Po nastopu ni manjkalo medsebojnega čestitanja in pohval za lepo petje. Stiski rok so nas, čeprav smo bili lahko oblečeni in je bilo zunaj razmeroma hladno, ogreli bolje kot kakršen koli plašč. Morali smo se raziti. Razšli smo se z mislijo, da se bomo prihodnji dan ponovno srečali v Lištici.

Čakala nas je le še večerja, ki so jo s slastjo pojedli tudi tisti, ki skrbijo za "linijo" in so se zavezali, da se bodo večerjam odpovedovali. Le kdo bi v takih trenutkih sreče lahko mislil še na "probleme linije"! Veseli in srečni zaradi uspešnega nastopa smo odšli v svoje sobe, kjer naj bi, tako je bilo rečeno, takoj zaspali, saj naslednji dan je bil pred nami nastop v Lištici. Kakor da bi bilo zakleto, pa nihče ni mogel kmalu zaspiti. Šele po prijetnem kramljanju precej dolgo v noč smo končno le zaspali.

Sobota, 21. junij

Budnica je bila že ob pol sedmih. Po zajtrku smo se pripravili za odhod. Čakale so nas še dobre štiri ure vožnje do Lištice. Če bi hotela opisati vse, kar smo videli zanimivega na tej poti, bi morala vsaj trikrat s črnimol napolniti pero. Opisala bom le nekaj najzanimivejšega...

Cesta je speljana ob gornjem toku reke Vrbas navzgor do prevala Makljen in nato v dolino Rame in v Jablanico. Pomembnejši kraj na tej poti je Prozor, zlasti znan iz IV. sovražne ofenzive, ko se je na tem področju bila neusmiljena bitka za ranjence.

Ustavili smo se v Jablanici, kjer smo si ogledali znameniti most, katerega je tovariš Tito dal porušiti, vendar se je prek zasilno zgrajenega drugega mostu rešila celotna partizanska vojska z ranjenci. Bojem v tej ofenzivi je posvečen tudi muzej v Jablanici, katerega smo si prav tako ogledali.

Neretva je močilen simbol revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije, je eno od najsvetlejših znamenj in večna zgodba o herojstvu; zgodba, za katero se ni bati, da bi jo pozabili. Vsaka ped zemlje je v teh krajih prepojena s krvjo in je živi spomenik preteklosti.

Drugi postanek smo imeli v Mostarju, kjer smo si ogledali Partizansko spomen groblje, ki je ena najboljših arhitektonsko urbanističnih rešitev te vrste v državi. Zgrajeno je iz simbolov, ki nazorno govore o življenjski poti padlih borcev v slavni NOB. Na ta način se je Mostar dostojno oddolžil najboljšim sinovom naših narodov in narodnosti. Spomenik s svojo lepoto, izraznostjo in lego pusti v obiskovalcu nepozaben vtis. Pri njem smo zapeli nekaj pesmi, potem pa smo se, žal, morali posloviti in nadaljevati naše potovanje.

Naši tovariši iz Bugojna so imeli na poti zaradi okvare na avtobusu dveurni prisilni postanek. Pa smo se kljub temu sešli v Lištici; stari prijatelji smo se zopet našli. Od prejšnjega dne se je nabralo toliko snovi za pogovor, da bi lahko sedeli do noči, a si še zmeraj ne bi vsega povedali. Morali smo se raziti, saj naši prijatelji so bili še brez kosila, nas pa so čakala opevanja in generalka za večerni nastop.

Oder je bil postavljen kar na prostem. Ko smo mi prišli na oder, ozvočenje še ni bilo povsem dobro nameščeno, ker smo peli prvi. Zato med petjem klavirske spremljave nismo slišali in to je bil tudi vzrok, da je bilo naše petje slabše. Manj uspešno prvo petje na odru nam je vzelo samozavest. Razočarani sami nad seboj smo se vrnili k avtobusom. Marsikateri med

nami je še slišal žvižge nezadovoljne publike. Bili smo utrujeni in smo komaj čakali, da si na posteljah pretegnemo ude.

Namestili smo se v dijaških domovih, v velikih sobah, celo do 20 v enem prostoru. Mnogim to ni bilo pogodu, saj so nas v Bugojnu v hotelu A kategorije zelo razvadili. Bili pa smo zelo veseli, da ima vsak svoje ležišče. Tu ni bilo težav s tem, v kateri sobi bo kdo. Vladoval je bolj strogi red kot v Bugojnu in med časom, ki je bil namenjen počitku, ni smelo biti nobenega sprehajanja med sobami. V istem domu so se namestili tudi pevci iz Bugojna.

Minute so tekale in tekale. Ob osmih zvečer nas je čakal nastop. Tovarišice so nam povedale, da ta festival ni tekmovalne narave, povabljeni k sodelovanju pa da so kvalitetni zbori iz vse Jugoslavije. Vsem, tudi naši zborovodkinji, je srce utripalo hitreje, kot bi smelo, ker smo bili na tako veliki prireditvi prvič. Vsi smo vedeli, da pričakujejo od nas veliko. Vsak med nami je sklenil, da bo po vseh svojih močeh prispeval k lepšemu petju. Pogum in samozavest so nam dale brez napake zapete pesmice za opevanje. Tako nam kot tudi tovarišici se je v tem trenutku vrnil nasmech.

Kot gostje bi morali nastopiti drugi. Program pa je bil nekoliko spremenjen, tako da smo bili na vrsti šele šesti. To pa je pomenilo uro in pol čakanja. Iz avtobusa smo prišli kar v telovadnih copatah in naših rožnatih oblekah. Pošteno nas je prezeblo, ker je bil večer hladen. Včasih nas je ogrela kakšna prijetna pesmica, skoraj vroče pa nam je postalo, ko so nastopili naši prijatelji iz Bugojna. Ploskali smo jim tako, da bi si kmalu osmodili roke. Saj so si tak aplavz tudi zaslužili. Peli so sproščeno, kot ptički na veji. Poskušali smo si jih vzeti za vzor, a težko smo se primerjali z njimi. Na takih in podobnih prireditvah so sodelovali že večkrat, za nas pa je to bil prvi nastop pred tujo publiko. Njihovo petje je naš pogum še povečalo.

Med čakanjem za odrom se je med nami slišalo spodbudno šepetanje: "Dajmo, izkažimo se! Pokažimo, da naše vaje niso bile zastoj! Moramo zdržati do konca! S pesmijo povejmo, kdo smo, predstavimo našo domovino Slovenijo." Med takim bodrenjem smo se že znašli na odru. Napovedovalka, ki nas je predstavila, je izzvala glasen aplavz med občinstvom. Brez strahu in nasmejanih obrazov smo zapeli prvo pesem. Sledilo ji je glasno odobravanje publike. Še z večjo natančnostjo in žarom smo zato odpeli svoj program do konca. Vse je minilo tako hitro, kot bi trenil. Ko smo zapuščali oder, nas je čakalo presenečenje. Navdušeni obiskovalci, ki so najbrž prvič slišali za nas, so vstajali s klopi in nam čestitali. Že njihovi pogledi so nam vse povedali. Bolj kot vsakega drugega priznanja smo bili veseli tega, da je bilo publiko naše petje všeč. Globoko so se nam vtisnile v spomin besede starejše obiskovalke, ki je rekla: "Priznati moram, da tako lepega petja še nisem slišala. Lepo vas je bilo videti in poslušati."

Zadovoljne s svojim nastopom nas je vse razigrane kar po zraku odneslo k zasluženju večerji. Bili pa smo nemirni in vseskozi nas je pri srcu nekaj čudnega tiščalo. Dolgo nismo vedeli, kaj. Ko pa je v jedilnico v spremstvu dveh naših pevcov stopila tovarišica Magdičeva, smo spoznali, kaj nam je manjkalo: iz vseh naših grl se je naenkrat dvignila pesem "Jugoslavija". Stali smo, peli in zrlili v tovarišico, ki se od sreče nekaj časa kar ni mogla premakniti. Gledala je naše žareče obraze in svetilikajoče oči. Peli smo res iz srca. Pomagali pa so nam vsi hotelski gostje, in pesem nas je v trenutku združila. Z zborom iz Bugojna smo zapeli še "Druže Tito, mi ti se kunemo". Prepričana sem, da med nami ni bilo nikogar, ki bi pel zato, ker poje njegov sosed. Spoznali smo, da smo v pesmi vsi eno, da pesem zares združuje. Ne najdem pravih besed, da bi opisala te občutke sreče. To je treba doživeti...

Mimogrede naj omenim še tole! Nekateri hotelski gostje so našo zborovodkinjo, tovarišico Magdičev, zamenjali. Mislili so, da je pevka zabavne glasbe Ditka Haberl. Vpraševali so nas, če je to zares Ditka. Od začetka smo hudomušno molčali in si sami pri sebi rekli, naj si kar mislijo, da je. Končno pa smo jim le odkrili resnico, saj smo na našo zborovodkinjo bili zelo ponosni.

Po tej nepozabni večerji smo se vrnili v dijaški dom. Bili smo tako razposajeni, da najbrž ne bi nihče med nami mogel zaspati še dolgo v noč, če se naši spremljevalci ne bi odločili, da nam in pevcem iz Bugojna priredijo krajšo skupno zabavo. Za glasbo je poskrbel tovariš Šalej. Mnogi mladi najbrž mislijo, le kaj bi z narodno glasbo. A polka se nam je tako prilegla, da si tovariš Šalej še znožnih kapljic ni imel časa obrisati. Pevcem iz Bugojna je bila naša narodna glasba zelo všeč. Moram povedati, da so se polko naučili plesati prej kot nekateri naši pevci... Skupaj smo se zavrteli in rajali bi najbrž do jutra, če se ne bi nekdo spomnil, da nas čaka prihodnji dan dolga vožnja in da je zato treba v posteljo. Srečni, da se je vse končalo tako, kot se je, smo polni pričakovanj jutrišnjega dne legli k počitku.

Nedelja, 22. junij

Na povratku iz Lištice smo se zopet ustavili v Mostarju, središču Hercegovine. Mesto je nastalo ob starem jedru. Na mestu starega so Turki leta 1566 sezidali sedanji slikoviti most s 30 metrov na široko razprtih polkrožnim obokom. Na obeh straneh so postavili stolpaste "kule", stražarnico, smodnišnico in ječo. Na levem bregu so uredili prodajalne, kjer so prodajali blago iz Carigrada in Male Azije. Te prodajalne obstajajo še sedaj. Izkoristili smo jih za nakup spominkov. Z lažji denarnicami smo potem nadaljevali pot. Do Jajca smo se peljali po isti poti kot prvi dan. Tu pa smo spremenili smer proti Bihaču. V tem mestu si na žalost nismo ogledali muzeja NOB, ker nas je čas že priganjal.

Med nadaljnjo vožnjo je po avtobusu neprestano žuborelo prijetno kramljanje. Tudi šal ni manjkalo. Poleg tega smo proslavili kar tri rojstne dneve. Tovarišica Stanič in naša pevka Danica sta ga imeli na ta dan, tovariš Šalej pa bi ga moral praznovati že v petek, vendar smo proslavljanje zaradi varčevanja naših grl za dva dni prestavili... Med tem proslavljanjem pesmi in čestitanja kar ni hotelo biti konec.

Ob veselem razpoloženju so kilometri kar brzeli za nami. Ob prestopu hrvaško-slovenske meje smo vsi brez napovedi zapeli pesem "Slovenija, od kod lepote tvoje..."

Nato smo se ustavili na bencinski črpalki, kjer smo sprostili še preostalo energijo. Veseli, da smo zopet doma, smo peli tako od srca, da se je okoli nas kmalu nabralo veliko ljudi, ki so s prijaznimi nasmehi odobraval našo početje.

Ko smo se bližali Velenju, smo začeli premlevati predlog, da bi naš zbor preimenovali v "Srebrna krila". Zaradi celodnevnega popevanja po avtobusu smo namreč začeli oddajati le še cvileče in hreščeče glasove, ki bi jih marsikdo zlahka zamenjal z šklepetanjem lažjega letala ob pristajanju. Vendar je bilo treba najti drugo ime, ker ansambel s takim imenom že obstaja. In tudi našli smo ga. Izbrali smo si ime "Propolis". Izbira tega imena pa ni bila čisto brez osnove. Tovarišica Magdič nas je namreč pred odhodom na potovanje opozorila: "Lahko bi se vam zgodilo, da bi zaradi neprestanega petja prišli domov brez glasu, zato si nabavite tablete propolisa, ki v takšnih primerih pomagajo." To smo tudi storili. Tovarna zdravil "Krka" v Novem mestu bi lahko postala pokroviteljica našega zbora, saj smo pokupili toliko teh njenih tablet, da tovarna letos najbrž ne bo imela izgube... A imena "Propolis" vseeno nismo obdržali. Ostali smo pevski zbor osnovne šole "Gustav Šilih" v Velenju.

Bogatejši za mnoga nova spoznanja, srečni in zadovoljni smo se vrnili v Velenje. Pozabljene so bile vse ure, ki smo jih žrtvovali za priprave. Takih srečanj si vsak med nami še želi.

Vsem, ki so nam kakor koli omogočili sodelovanje na teh dveh pevskih manifestacijah, se iskreno zahvaljujemo in obljubljam, da bomo tudi vsako bodoče podobno zaupanje dostojno upravičili.

ŠPORT IN REKREACIJA

Naše letošnje delavske športne igre

PLAVANJE

Tekmovanje v plavanju (50 metrov prosto) smo izvedli tako, kot smo napovedali v 18. številki Informatorja, ki je izšla 22. avgusta: v soboto, 30. avgusta, v letnem velenjskem bazenu, vodstvo pa je bilo v rokah plavalnega kluba "Velenje".

Naša nova dopisnica Katja KOVAČ

Ekipni rezultati

1. J. mehanizacija (0 : 99,8)	7. J. transport (1 : 15,8)
2. Plastika (1 : 01,2)	8. Klasirnica (1 : 20,1)
3. ESO-EKVD (1 : 05,6)	9. Priprave (1 : 20,2)
4. TEŠ-Proizvodnja (1 : 06,1)	10. J. Pesje (1 : 25,8)
5. TEŠ-Vzdrževanje (1 : 08,0)	11. J. Preloge (1 : 26,4)
6. ESO-SO (1 : 14,4)	

Ekipni rezultat je seštevek najboljših dveh doseženih rezultatov predstavnikov ekipe, starih do 30 let, in najboljšega doseženega rezultata predstavnikov ekipe, starih od 30-40 let.

Prvih 10 v kategoriji do 30 let

1. Andrej JURIČ, TEŠ-Vzdrževanje (0:30,7), 2. Stane GRUDNIK, Klasirnica (0:30,9), 3. Igor RAVNJAK, J. mehanizacija (0:31,2), 4. Bojan ŽIŽEK, TEŠ-Vzdrževanje (0:32,4), 5. Vasilij KOKOL, J. transport (0:33,2), 6. Dani ČEPELNIK, TEŠ-Proizvodnja (0:33,5), 7. Danijel GROSAN, ESO-EKVD (0:33,7), 8. Miran DREV, TEŠ-Vzdrževanje (0:33,9), 9. Slav-

Rezultati naših letošnjih delavskih športnih iger po končanem tekmovanju v plavanju

MESTO	EKIPA	SMUČANJE	ŠAH	KEGLJANJE	KROS	RIBOLOV	NAMIZNI TENIS	ATLETSKI TROBOJ	MALI NOGOMET	PLAVANJE	SKUPAJ TOČK	ŠPORTNI REFERENT
1.	ESO-EKVD (EO, KKO, VTO in DSSS)	25	22	23	19	14	25	25	23	22	198	Ivan Druks
2.	J. mehanizacija	23	23	25	21	21	15	18	20	25	191	Nande Korpnik
3.	Klasirnica	18	14	21	23	20	20	21	25	17	179	Janko Špindler
4.	TEŠ-Vzdrževanje (z Inženiringom in DSSS)	22	21	19	20	18	23	16	19	20	178	Nino Ošlovnik
5.	ESO-SO	20	15	14	22	11	22	23	22	19	168	Štefan Obal
6.	J. Preloge	19	16	18	12	16	9	19	21	14	144	Milan Čepelnik
7.	J. Pesje	-	20	22	14	25	18	17	12	15	143	Ismet Ibrašimović
8.	DSSS RLV	12	25	4	25	22	8	22	7	-	125	Anton Skornšek
8.	J. transport	15	19	16	13	10	12	14	8	18	125	Milan Fakin
10.	Priprave	13	17	10	-	12	17	20	17	16	122	Miloš Mikuž
11.	RŠC-RPP	17	-	17	15	23	11	15	16	-	114	Gvido Ovnik
12.	TEŠ-Proizvodnja	21	-	7	9	-	16	12	9	21	95	Nino Ošlovnik
13.	AOP	14	11	5	7	9	19	13	2	-	80	Boris Lisac
13.	DSSS SOZD (z EFE in Zavarovanjem)	-	-	8	16	19	21	11	5	-	80	Slavko Pečnik, Mile Maksimovič in Niko Pečovnik
15.	J. Škale	16	-	11	17	15	7	-	13	-	79	Emil Oblišar
16.	Zračenje in Kopalnica	-	-	15	-	17	10	10	18	-	70	Ibrahim Mustafič
17.	Avtopark	-	18	-	11	13	14	-	11	-	67	Mirko Grudnik
17.	Plastika	-	-	3	18	8	-	-	15	23	67	Dobrivoje Stefanovič
19.	Zunanja dejavnost	-	10	13	10	-	13	-	14	-	60	Jože Kompari
20.	Družbeni standard	-	12	20	-	-	7	-	3	-	42	Drago Kostajnshek
21.	Tiskarna	-	-	9	8	8	5	-	1	-	31	Marko Boruta
22.	J. gradnje	-	-	12	-	-	3	-	10	-	25	Salih Alič
23.	Mizarska dejavnost	-	13	6	-	-	-	-	4	-	23	Milan Zacirkovnik
24.	Gradbena dejavnost	-	9	-	-	-	4	-	6	-	19	Halid Imamović

ko RAVNJAK, J. mehanizacija (0:34,0), 9. Branko PODVRŠNIK, J. mehanizacija (0:34,0)

Prvih 10 v kategoriji od 30-40 let

1. Janez KOVAČIČ, Plastika (0:28,8), 2. Branko POHAR, DSSS RLV (0:32,5), 3. Zdravko TANŠEK, AOP (0:33,7), 4. Nande KORPNIK, J. mehanizacija (0:34,2), 5. Miha PUŠNIK, J. Preloge (0:34,2), 6. Slavko PETELINŠEK, ESO-SO (0:35,1), 6. Vili JELEN, ESO-EKVD (0:35,1), 8. Marjan HAUPTMAN, ESO-EKVD (0:35,6), 9. Miroslav JEGRIŠNIK, DSSS RLV (0:36,2), 10. Miloš MIKUŽ, Priprave (0:37,8)

Uvrstitev starejših tekmovalcev

1. Ciril ROTOVNIK, Priprave (0:52,8), 2. Maks KOŠTOMAJ, ESO-EKVD (1:01,0), 3. Danijel CIGLER, Priprave (1:16,1)

Točke za množičnost udeležbe

Klasirnica	10	Plastika	3
Priprave	6	J. Preloge	3
TEŠ-Vzdrževanje	6	J. Škale	2
ESO-EKVD	5	DSSS RLV	2
J. transport	5	Zračenje	1
ESO-SO	5	J. gradnje	1
J. mehanizacija	4	AOP	1
J. Pesje	4	Z. dejavnost	1
TEŠ-Proizvodnja	3		

24. letne igre elektrogospodarstva Slovenije

Organizacijo letošnjih, po vrsti štiriindvajsetih letnih iger slovenskega elektrogospodarstva je prevzela naša delovna organizacija "Termoelektrarne Šoštanj" in to nalogo, ki je bila vse prej kot enostavna, opravila zgledno.

Tekmovanja so v glavnem potekala v Šoštanju, v nekaj disciplinah pa tudi v Velenju in Topolšici, in so se vsa začela in končala v enem dnevu - v soboto, 6. septembra!

Letošnje letne igre so bile torej precej zožene, kar je tudi v skladu s splošnimi prizadevanji za varčevanje pri vseh vrstah porabe. Ta zoženost se vidi tudi iz tega, da je program iger vseboval le 9 disciplin: mali nogomet, šah, streljanje, odbojko, kegljanje, namizni tenis, kros, vlečenje vrvi in plezanje na drog.

Kljub zoženosti ali pa morebiti prav zaradi nje je celotna prireditev bila zares športna. Začela se je z odhodom ekip izpred TE Šoštanj na stadion "Široko", kjer je potekala uvodna svečanost. Na njej so športnike in športnice, ki so se udeležili iger, pozdravili Rudi Bajec iz TE Šoštanj, predsednik organizacijskega odbora iger, Franjo Korun, predsednik skupščine naše občine, Teodor Jelen, predsednik republiškega odbora Sindikata delavcev energetike Slovenije, in Lado Simoniti, predsednik koordinacijskega odbora osnovnih organizacij zveze sindikatov sestavljenih organizacij EGS, ki je igre odprl.

Na tej svečanosti kakor tudi pri nekaterih tekmovanjih in slovesnem sklepu iger so bili navzoči tudi predstavniki elektrogospodarskih služb iz Benetk in Gradca v Avstriji.

Ob tem kaže omeniti še tole! Med slovesnostjo ob sklepu iger, ki so – kot je razvidno iz nadaljevanja – za športnike in športnice iz našega kombinata potekle kar uspešno – je najstarejši udeleženec iger, Jože Marčan iz ljubljanske "Elektrotehne", prejel spominski pokal.

Rezultati moških ekip

ŠAH: 1. TE Trbovlje, 2. Rudnik lignita Velenje, 3. Dravske elektrarne

STRELJANJE: 1. Zasavski premogovniki "E. Kardelja", 2. Dravske elektrarne, 3. Rudnik lignita Velenje

ODBOJKA: 1. Rudnik lignita Velenje, 2. Elektro Primorska, 3. Elektro Maribor

KEGLJANJE: 1. TE Trbovlje, 2. Elektro Gorenjska, 3. Rudnik lignita Velenje

KROS – v kategoriji do 30 let: 1. Rudnik lignita Velenje, 2. Elektro Maribor, 3. Dravske elektrarne; v kategoriji 30-40 let: 1. Rudnik lignita Velenje, 2. EGS, 3. Soške elektrarne; v kategoriji nad 40 let: 1. Elektro Gorenjska, 2. Elektro Ljubljana, 3. Rudnik lignita Velenje

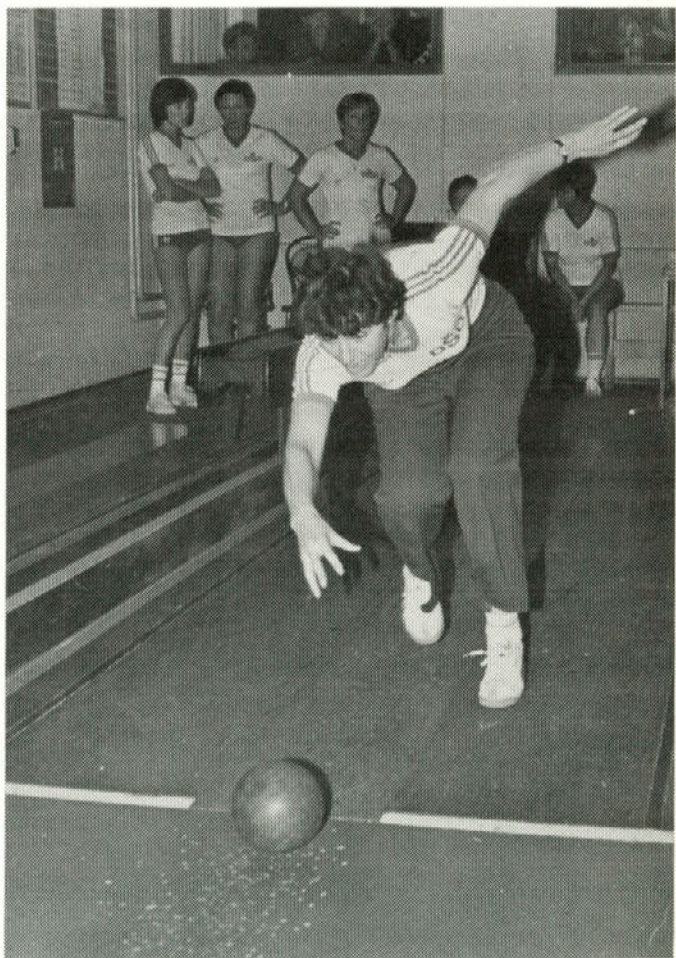
VLEČENJE VRVI: 1. Elektro Primorska

PLEZANJE NA DROG: 1. Elektro Ljubljana, 2. Elektro Primorska, 3. Elektro Maribor

MALI NOGOMET: 1. Rudnik lignita Velenje, 2. Elektro Gorenjska, 3. Elektro Maribor

S 24. letnih iger elektrogospodarstva...

... Slovenije, ki so potekale pod geslom "Šoštanj 1980".

Rezultati ženskih ekip

ODBOJKA: 1. TE Šoštanj, 2. Elektro Maribor, 3. Elektro Gorenjska

NAMIZNI TENIS: 1. Elektro Maribor, 2. Rudnik lignita Velenje, 3. Dravske elektrarne

KEGLJANJE: 1. Elektrotehna, 2. TE Šoštanj, 3. Elektro Primorska

VLEČENJE VRVI: 1. Elektrotehna

KROS: 1. TE Šoštanj (edina ekipa)

Pripravil Ivan HRASTNIK,
ESO-Elektro obrati

OGLAS

Prodaj kombiniran italijanski otroški voziček. Podrobne informacije lahko dobite vsak delovni dan od 6.-14. ure prek telefona SOZD REK Velenje interna št. 236.

Prispevek Franca LENARTA, vodje delovne skupnosti "Družbeni standard"

OB SKLEPU NAŠE POLETNE LETOVALNE SEZONE 1980

Že nekaj zadnjih let ugotavljamo stalen porast števila letovalcev našega kombinata. Ta ugotovitev velja tudi za poletno letovalno sezono 1980. Delavci REK Velenje in njihovi družinski člani so v okviru letovalnega programa, ki ga je pripravila naša delovna skupnost, imeli za letovanje na izbiro kar 27 krajev, vseh skupaj pa jih je letovalo blizu 7 000. Najbolj zasedena je bila Fiesi. V tem našem počitniškem domu je letovalo okrog 900 letovalcev. Fiesi sledijo prikolicice v Rabcu z okrog 700 letovalci, Mali Lošinj z blizu 500 letovalci, Crikvenica s 400, Haludovo na Krku z okrog 300, Premantura in Šibenik s približno po 200, v drugih krajih iz našega programa pa je letovalo od 30-200 letovalcev.

Največ družin je odšlo na letovanje v času kolektivnih dopustov naših jamskih delavcev in delavcev "Gorenja"; to je v obdobju od 3. do 23. julija. V vsaki izmeni v tem času je odšlo iz Velenja prek 500 družin. Jasno je, da za tako veliko število letovalcev ni bilo lahko zagotoviti dovolj kapacitet. Še zlasti zaradi tega, ker so bile to izmene sredi turistične sezone, ko je za letovanje povsod največ povpraševanja. Kljub težavam pa smo pri zagotavljanju penzionov bili še kar uspešni, saj je bilo le malo takih kandidatov za letovanje, ki so zaradi primanjkovanja prostih turističnih zmogljivosti morali letovalne načrte spremeniti.

Kar se tiče cen, pa so najceneje letovali letovalci v Fiesi. Tu je za desetdnevno letovanje moral naš letovalec plačati le 880 dinarjev. Najdražje pa je bilo letovanje v Ribarskem selu na Krku, kjer je bilo treba za toliko dni letovanja plačati 1 800 dinarjev. Vendar tudi to je bilo glede na kategorijo hotela poceni; posebno če pomislimo, da so individualni gostje za enako letovanje morali plačati blizu 8 000 dinarjev. Torej se je kar splačalo letovati v okviru programa regresiranih letovanj našega kombinata.

Nekaj o oskrbi v naših počitniških domovih!

V Fiesi so naši stalni letovalci letos prvič bivali v prenovljenih sobah. Verjetno je bilo malo tistih, če jih je sploh kaj bilo, ki jim ta prenovitev ne bi ugajala. Vedno znova smo poslušali le pohvale; zlasti, kar se tiče tušev, tople vode in udobja kopalnic... "Manjka samo še zimski bazen," je bil najobičajnejši komentar; nasploh pa so z organizacijo letovanja v tem našem domu bili letovalci zadovoljni.

Za vsako izmeno smo v Fiesi organizirali tudi izlet z ladjo do Poreča in nazaj. To pozornost je večina letovalcev sprejela z odobravanjem; le to željo je bilo večkrat slišati, da bi izlet vsebinsko popestrili s strokovno razlago znamenitosti krajev, ki jih je med njim bilo mogoče videti in obiskati. Nekoliko sporno je bilo tudi zaračunavanje tega izleta. Letovalcem smo ga nam

reč zaračunali šele pri zadnjem obroku odplačevanja stroškov letovanja, kar pa je nekatere razjezilo. Menili so, da bi morali take reči vračunati v ceno penzionu. To pripombo bomo v prihodnjem letu upoštevali!

Počitniški dom v Crikvenici resda lahko sprejme manj gostov kot dom v Fiesi, je pa prav tako prijeten in domač. Zato ni čudno, da je bilo želja po letovanju v tem domu več kot možnosti in da tudi čez oskrbo v njem ni bilo večjih pritožb. Letovalci v tem našem domu so si s prirejanjem raznih družabnih srečanj kar lepo krajšali čas. Enkrat v izmeni so tudi oni odšli na izlet.

Letovanje v prikolicah! Kot prejšnja leta je bilo tudi letos veliko zanimanja za letovanje v prikolicah. Na ta način je bilo letos mogoče letovati ne le v Rabcu, Premanturi in na Lošinju, ampak tudi v Filipjakovu. Zavaljo velikega povpraševanja smo morali na Lošinju najeti celo 10 dodatnih prikolic. Največ preglavic pri organiziranju tovrstnega letovanja pa smo imeli v Filipjakovu, in to zaradi zamude v dobavi naročenih in že plačanih novih prikolic pri IMV Novo Mesto. Na vso moč smo si morali prizadevati, da smo tik pred odhodom prve letovalne izmene v Filipjakov te prikolicice le dobili in tako vsem prijavljenim omogočili letovanje. Kako težko je bilo dobiti te prikolicice, pove podatek, da je že na celo leto dni prej plačane prikolicice pri IMV Novo mesto zaman čakalo prek 3 000 naročnikov.

Ta oblika letovanja je bila torej za naše delavce in njihove svojce tudi letos zelo privlačna in dobrodošla. Pripombe je bilo slišati le zaradi dotrajanosti nekaterih prikolic in opreme, ki spada k prikolicam. Stoli, mize in baldahini za prikolicice so resda bili kupljeni šele pred dvema letoma, kljub temu pa bi razen baldahinov bilo treba skoraj vso to opremo prihodnje leto zamenjati z novo ali obnoviti. Ob tem je treba poudariti, da imajo nekateri letovalci precej malomaren odnos do skupnih sredstev in jim je vseeno, kako bodo letovali tisti, ki pridejo za njimi. Včasih je bilo, kar se tiče tega, več reda. To pa pomeni, da bomo v bodoče morali vsi skupaj nameniti več pozornosti čuvanju opreme, saj ta ni poceni. V Rabcu in Premanturi bomo vsekakor morali zaposliti neke vrste oskrbnike prikolic. In tudi v drugih krajih, kjer so naše prikolicice, bi bilo to koristno. Večina prikolic je potrebna tudi generalnega popravila. Za to se bomo dogovorili s servisom v Novem mestu. Najbolj dotrajane prikolicice bo že letos treba izločiti. Glede na to, da letovanje v prikolicah postaja zaradi neprestanega višanja taks vse dražje, pa bo za prihodnje leto treba spremeniti tudi način pokrivanja stroškov za tako letovanje.

Zakupljene zmogljivosti!

Pri zakupljenih zmogljivostih smo imeli letos nekoliko več problemov kot prejšnja leta; ne toliko zaradi slabo izbranih hotelov in zavaljo tega slabih pogojev za letovanje kakor zaradi neprestanih problemov v zvezi s spoštovanjem pogodbenih obveznosti glede števila zakupljenih sob. Pogoji za letovanje so bili razen v hotelu "Donat" v Zadru in deloma v hotelu "Park" na Puntah ugodni!... Največ problemov v zvezi z zagotavljanjem

njem pogodbenega števila sob smo imeli v "Solarisu" v Šibeniku in na Malem Lošinju. V Šibeniku, recimo, so letos ponudili precej več sob, kot so jih imeli, pri odajanju pa dajali prednost zakupnikom z devizami. Zavaljo tega smo ob vsaki izmeni morali najodločnejše intervenirati, da smo vse naše letovalce le spravili pod hotelsko streho. Sob v tem hotelu ni dobila le izmena v začetku avgusta, ki je zato morala stanovati pri zasebnikih. Za nas, ki smo letovanja organizirali, so bili izredno hudi dnevi, ko se nam kljub intervenciji pri predsedniku občine Šibenik ni posrečilo letovalcev namestiti v hotele. V vseh drugih krajih pa so letovalci letovali tam, kamor smo jih napotili. To si ob koncu letovanja vsekakor štejemo v dobro, saj je znano, da je bilo letos zaradi navala inozemskih gostov veliko "prebukiranja".

Letovanje v ČSSR!

Letošnjo sezono smo 90 našim letovalcem omogočili tudi 7-dnevno bivanje v ČSSR. V teh dneh so si dodobra ogledali nekatere najbolj znane kraje in mesta v tej lepi deželi. Gostitelji so bili do njih zelo pozorni, saj so jih sprejeli kot velike in stare prijatelje.

Načrti za naprej

Letos smo prvič registrirali povečanje števila naših delavcev in njihovih svojcev, ki gredo v poletju tudi dvakrat na morje. Vse več delavcev se tako kar trikrat odloča za organizirani odmor; enkrat pozimi in dvakrat poleti. Takih letovalcev pa bo v prihodnje verjetno še več, kar pomeni, da bomo morali poskrbeti za dovolj ustreznih letovalnih kapacitet. Najprej bomo seveda morali poskrbeti za zimska letovanja. Za ta letovanja imamo v načrtu zakup kapacitet v Kranjski gori, na Kravcu, Rogli in mariborskem Pohorju. V okviru možnosti bomo organizirali letovanje tudi v ČSSR, vendar v nekem boljšem zimsko-športnem središču, kot smo ga v pretekli zimski sezoni.

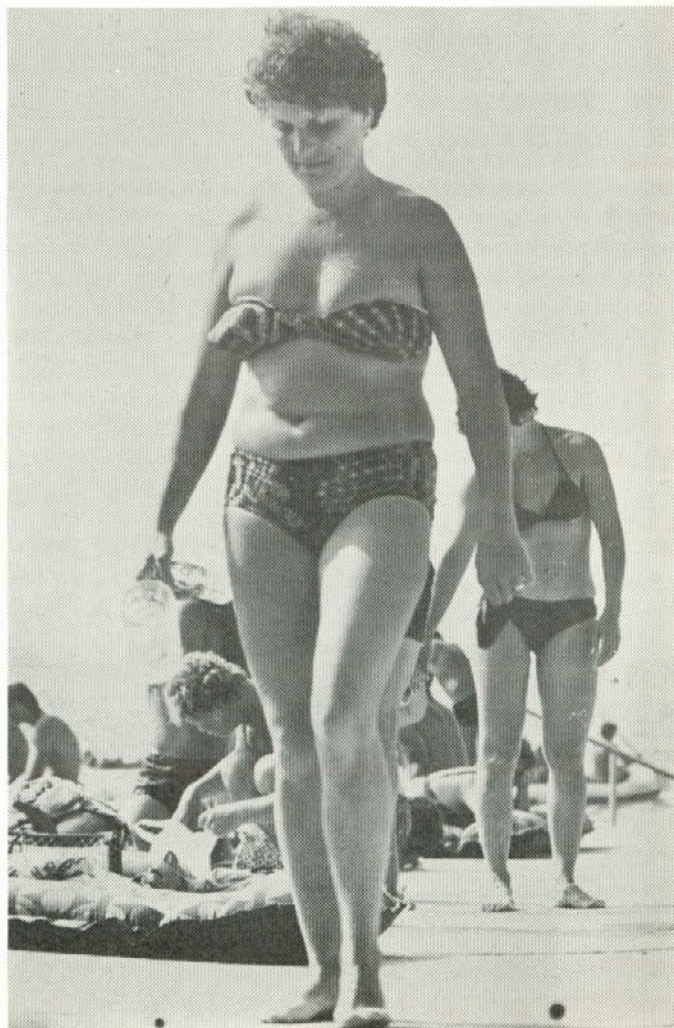
V poletni sezoni bomo letovanja organizirali v večini krajev iz našega letošnjega programa, poleg tega pa zakupili več kapacitet v srednjem delu našega Jadrana. Na novo pa bomo organizirali letovanje v apartmajih, to je v prostornejših stanovanjih z več sobami. S Čehoslovaki se dogovarjamo tudi za letovanje v svetovno znanem klimatskem zdravilišču Kárlovi Vári. Dokupili pa bomo tudi nekaj novih prikolic in jih postavili na otok Rab.

Pred nami je, kot smo že pisali, tudi začetek rekonstrukcije našega počitniškega doma v Crikvenici. V okviru te rekonstrukcije bi naj sedanjemu domu dozdali še eno nadstropje in tako pridobili 18 novih sob, poleg tega pa bi vse sobe opremili tudi z WC in tuši s toplo vodo.

Do prihodnjega leta bi naj bili izdelani tudi projekti za izgradnjo zimskega bazena v Fiesi. Trenutno je v razpravi zazidalni načrt za ta počitniški kraj, v katerem bi po programu naj razvijali delavski turizem. V okviru tega načrta je za Fieso predvidena izgradnja več novih komunalnih objektov, trgovin in naprav za rekreacijo. Ob tako načrtanem razvoju je zamisel o iz-

"Fiesa 1980"

gradnji zimskega bazena pri tem našem domu izredno zanimiva. Z izgradnjo takega objekta naš dom v Fiesi ne bi več bil le dom za letni oddih, ampak tudi dom za zdravstveno preventivo. Fiesa je namreč že od nekdaj znana po odlični klimi za zdravljenje astme in še nekaterih drugih obolenj. Zakaj bi torej teh naravnih danosti bolj ne izkoristili?

Na rob prispevku vodje delovne skupnosti "Družbeni standard"

ZAHVALE ZA LEPO PREŽIVETE DNEVE

Letos prenovljen počitniški dom v Fiesi je začel poslovati že za prvomajske praznike. Poleg naših delavcev in njihovih svojcev je v Fiesi letovalo tudi več skupin učencev in dijakov iz raznih šol, prav tako pa tudi nekaj gostov iz drugih držav.

Lepo urejene sobe in skupni prostori ter prizadevnost zaposlenih v domu so skoraj na vse goste napravili dober vtis. Že med letovanjem, še posebno pa ob odhodu gostov, zato ni manjkalo pohval in želja, da bi se v ta kraj ponovno vrnili, če bodo le lahko dobili prostor.

V Fiesi, pa tudi v naš dom v Crikvenici, te dni pogosto prihajajo pisma, v katerih se gostje zahvaljujejo za lepo preživete dneve. Nekaj jih objavljamo.

Uredništvo

Zdravo svima!

Evo dobrih vremena da vam se javim. Dobro smo putovali. Žao nam je što smo se rastali od vas jer je meni i mojim drugovima bilo lepo sa vama. Još uvek pričam sa njima o svemu što smo zajedno doživeli. Mislim o tome kako smo se lepo proveli na letovanju. Ja nikada neću zaboraviti kako ste bili ljubazni prema nama i žrtvovali se za nas.

Možda ću ja nekada opet doći u Fiesu i sresti se sa vama, dobrim prijateljima. Možda i neću ali ćete mi uvek ostati u sećanju.

Pozdravlja vas učenica

Dragana Mladenović iz Beograda

Velenjskim rudarjem!

Učenci osnovne šole Bakovci se vam zahvaljujemo za izredno lepe dneve, ki smo jih v juniju preživeli v vašem počitniškem domu v Fiesi. Predvsem bi se radi

zahvalili delovnemu kolektivu tega počitniškega doma, ki je tako vestno in lepo skrbel za naše počutje. Bilo nam je prijetno. Teh dni se bomo še dolgo spominjali. Prav je, da imate ravno rudarji tako lep in sodobno urejen dom, saj si ga zaradi težkega dela v rudniku tudi zaslužite. Tega se verjetno zavedajo tudi zaposleni v Fiesi, ker tako lepo skrbijo za svoje goste.

Želimo vam še veliko delovnih uspehov!

Skupina gostov iz ČSSR o svojem letovanju v našem počitniškem domu v Crikvenici

V petek, 22. avgusta, je letos prispela v Crikvenico skupina 47 Čehoslovakov iz podjetja ZVVZ Milevsko, s katerimi je vaš kombinat prvič v tem letu izvedel brezdevizno izmenjavo počitniških kapacitet. Ena skupina letovalcev iz tega podjetja je bila na počitnicah v Fiesi že meseca junija.

Gostje iz ČSSR, ki so letovali v Crikvenici, so ob odhodu nazaj domov želeli, da v glasilu vašega kombinata izide tale njihova izjava:

"Po prihodu v Crikvenico, kjer so nas toplo sprejeli člani delovnega kolektiva vašega počitniškega doma, smo bili presenečeni nad lepo zgradbo v neposredni bližini morske obale, kakor tudi nad vzorno vzdrževano okolico. Osebjema doma, pod vodstvom tovariša Hliša, je resnično storilo vse, da je bilo naše razporeženje vsestransko zadovoljivo. Hrana je bila odlična. Posebno zahvalo smo dolžni izreči organizatorju dveh zabavnih večerov - tovarišu Podpečanu iz delovne organizacije ERA Velenje. Zlasti prvi od teh večerov, ki je bil izpolnjen z raznimi tekmovanji v petju, plesu in drugih spretnostih, nam je zelo ugajal. Skoraj ves prosti čas pa smo porabili za kopanje in sončenje, saj to pomeni za nas največji užitek, ker mi morja nimamo. Nepozaben je bil tudi izlet z ladjo na bližnji otok Krk.

Zadnji, poslovljni večer je potekal v dobro razpoloženju jugoslovansko-čehoslovaški družbi. Ta večer je prišlo tudi do izmenjave zdravic predstavnikov vašega kombinata in ZVVZ Milevsko. Spričo vsega tega se nam je kar prehitro izteklo 10 dni prijetnega bivanja ob vašem lepem Jadranu."

To so želeli, da preberete v vašem glasilu vaši gostje iz ČSSR. Ob slovesu, pred odhodom iz Crikvenice, v ponedeljek, 1. septembra, so želeli vsem članom delovnega kolektiva vašega kombinata tudi veliko uspehov pri njihovem odgovornem delu.

Poleg tega so izrekli priznanje tovarišu Lenartu, vodji, in osebjema vaše delovne skupnosti "Družbeni standard" za ves njihov trud pri organizaciji tako prijetne rekreacije. Ob tem so poudarili, da bodo vsak izlet članov

kolektiva vašega kombinata v ČSSR sprejeli prav tako toplo in pozorno, kot so oni bili sprejeti v Crikvenici.

Avtobus z napisom ZVVZ Milevsko je počasi odpeljal s parkirnega prostora in slišalo se je dolgo "na schledanou" (nasvidenje) prihodnje leto...

F. DVOŘAK, Titovi zavodi
LITOSTROJ Ljubljana

Letovanje v Fiesi 1980

Ko smo ponovno prispeli na letovanje v Fieso, smo si rekli: "Ti, dobra stara Fiesa, si še vseeno najbolj udobna in domača. Udobna še posebej sedaj, ko so že urejene kopalnice, kajti topla voda in tuši so bili res zelo potrebni. Zdaj lahko kot celota stopaš vstric z drugimi, novejšimi počitniškimi domovi."

Večina letovalcev je menila tudi, da bo treba takoj začeti z izgradnjo bazena, za katero bi bili delavci v temeljnih organizacijah RLV prav gotovo pripravljeni odobriti razpoložljiva sredstva ali pa prispevati s prostovoljnim delom; morebiti pa bi dali še enodnevni zaslužek.

Hrana je v domu bila odlična in tudi nad postrežbo se ni bilo treba pritoževati. Največ negodovanja so povzročale meduze, ki jih pa letos ni bilo toliko kot prejšnja leta. Prav tako velja opozoriti, da je ograja na stopnicah, ki vodijo v morje, že obnovljena, ljudje pa še kar naprej padajo na spolzkih tleh, ker ni takšna, kot sem predlagal v našem glasilu pred dvema letoma. Nadalje, poglobili so pristan za čolne; zdaj ga je treba še razširiti in urediti priveze. Pomol za večje ladje, ki že prej ni bil zadosti dolg, se je podrl. Treba bi ga bilo obnoviti in podaljšati za nekaj metrov, ker se je zelo povečalo število plovil.

In streha na srednjem traktu je potrebna popravila, da ne bo ob večjih nalivih tekla voda v sobe, kar se zdaj dogaja.

Poseben problem je neurejena okolica doma, katere lastnik je občina Piran. Na plaži ob domu so globoke luknje, da bi se človek v njih lahko težje poškodoval, če ne celo ubil. Nobena pot ni urejena, ob dežju je polno blata, trava ni pokošena, nobene razsvetljave ni. Peš pot do Pirana je takšna, kot da bi hodil po mesecu in ne po zemlji.

Nujna bi bila tudi avtobusna povezava s Piranom in postavitve kioska za prodajo sadja.

Zadnje pripombe so že stare, toda občina Piran nanje ne odgovarja. Mislim, da bi moral sindikat RLV odločno nastopati in zahtevati več reda in odgovornosti do delovanja in razvoja delavskega turizma. Redne prispevke piranski občini bi ukinili, dokler ta ne bi uredila najnujnejših stvari. Iz celotne Fiese dobi občina Piran ogromno denarja, nazaj pa nič ne vlaga.

Pohvaliti pa je treba vse, ki so omogočili letovanje v Domu rudarjev v Fiesi tudi upokojenecem REK Velenje. Pred sezono in po njej upokojenci radi gredo v Fieso, posebno tisti, ki so jo pomagali graditi, saj se tam vedno dobro počutijo. Škoda, da letos ni bila polna prva izmena.

Še nekaj bi bilo treba narediti: pokazati bi bilo treba, da je to dom velenjskih rudarjev. Ne bi škodilo, če bi na vidna mesta obesili slike s prizori iz življenja in dela velenjskega rudarja in slike našega lepega Velenja. Naši gostje, ki niso Velenjčani, posebno pa tujci, opozarjajo na to!

Kaj pa prospekti?

Lep pozdrav do prihodnjega letovanja v Fiesi...

Rudi KORTNIK, upokojenec RLV

Za sklep še pogovor
z Zofijo Kneževič,
ki je letos v krogu
svoje družine že
dvajsetič letovala
v našem domu v Fiesi

Zofija Kneževič se je leta 1963 zaposlila v delovni organizaciji RLV. Sprva je delala kot evidenčnica v skupnih službah rudnika, potem pa pri statistiki v RLV in nazadnje v REK Velenje. Julija letos je šla v zasluženi pokoj. V zakonu z Aleksandrom je rodila dva sinova. Starejši ima trideset let in je že poročen, mlajši pa je star petindvajset let in je zdaj na odsluženju vojaškega roka.

Sodelovala je tudi v NOB. Od jeseni 1944 do osvoboditve je prenašala razna sporočila iz Vojnika v Velenje. Aktivnosti s partizani ni uveljavljala. Dovolj ji je, če čuti, da je nekaj prispevala k osvoboditvi naše ožje in širše domovine.

Ko sem se začel pogovarjati z njo o letovanju naših delavcev in njihovih družin, je dejala:

"Za naše delavce in njihove družine je letovanje zelo dobro organizirano. Letujejo lahko v zimsko-športnih središčih in ob morju. Letovišča imamo na izbiri ob celi naši jadranski obali in celo v inozemstvu. Z ozirom na to, da imamo tudi dva lastna letovišča doma, dom v Fiesi in dom v Crikvenici, pa lahko rečem, da delavci nobene druge delovne organizacije v Šaleški dolini nimajo tako ugodnih možnosti za letovanje, kot mi.

Z možem in sinovoma smo prvič letovali leta 1959, v Fiesi. Enkrat smo doslej bili tudi v Biogradu... Prepoštovali smo celo jadransko obalo, a takega udobja, kot smo ga imeli v našem domu v Fiesi, nismo bili deležni nikjer. V Fiesi je vse skupaj: sobe, restavracija in

plaža. Hrana je dobra, saj to ugotavljam že dvajsetič. Tolikokrat smo namreč že bili tam. Postrežba je resda bolj povprečna; kakor je tudi res, da ti je večkrat, ko si na dopustu, edina skrb, da ne zamudiš zajtrka, kosila in večerje in da zato preveč misliš na hrano in postrežbo. Moški seveda imajo pogosto najbolj radi obiske pri 'šankih', da ga malo na tihem srknejo, ker pač ni veliko predstavnikov 'močnejšega spola', ki ne bi cenili dobre kapljice.

Naš letoviški dom v Fiesi ima še to veliko prednost, da leži stran od prometnega vrveža. Pa tudi dokaj čisto morje je v Fieškem zalivu.

Še več bi v Fiesi imeli, če bi namenili malo več skrbi

Zofija KNEŽEVIČ: "... Če bi pili mleko, bi bilo tudi veselje bolj mlečno!"

potrebam najmlajših. Peskovniki in razne gugalnice bi bile še kako dobrodošli mladim mamicam, saj bi se lahko njihovi malčki ob njih prijetno zamotili.

Lahko rečem, da me tisti nočni nemir v Fiesi, o katerem se nemalokrat toliko govori, prav nič ne moti. Moramo ja razumeti, da so na dopustu ljudje radi dobre volje in da malo več zapravljajo... Če bi pili mleko, bi bilo tudi veselje bolj mlečno! Vino je povrh tega še poceni, in pesem mora biti zraven; če je še lepo zapeta, potem je zame takšen nočni nemir prijeten."

Zdaj ste v zasluženem pokoju. Kar zavidam vam, da se vam je tako posrečilo skriti svoja leta...

"Ja, čimmanj lišpanja, šminko samo na ustnice, včasih kakšno kremo na obraz pa bolj malo ponočevanja! In odvečnega kajenja se je treba izogibati, nasploh pa živeti mirno družinsko življenje. To je glavno! Dela pa je tudi v pokoju za gospodinjstvo dovolj. Urejanje hiše, okolice, malo dela na vrtu, pa dan tudi doma hitro mine. Sploh mi bo delo še naprej ostalo tisto, kar je za vsakogar najprimernejše razvedrilo ter pogoj za dobro počutje in videz tudi v zrelih letih.

Pripravil Lojz Ojsteršek
(Pri urejanju sodeloval Janez Jug)

PRIREDITVE V MESECU PRAZNIKA OBČINE VELENJE, KI SO ŠE PRED NAMI

Torek, 7. oktober

Ob 16.30 pred zgradbo KS Šoštanj KONCERT GODBE
"ZARJA Šoštanj"

Sreda, 8. oktober, dan praznika občine Velenje

Ob 18. uri v avli zgradbe skupščine občine Velenje ODPRTJE RAZSTAVE INOVACIJ

Petek, 10. oktober

Ob 19. uri v knjižnici Velenje ODPRTJE RAZSTAVE VALERIA MIROGLIA

Sobota, 11. oktober

PRAZNOVANJE PRAZNIKA OBČINE VELENJE, ob 8. uri v domu kulture v Velenju SVEČANA SEJA ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE VELENJE, na Titovem trgu KONCERT RUDARSKE GODBE, ob Kidričevi cesti POLOŽITEV TEMELJNEGA KAMNA ZA IZGRADNJO "PTT" CENTRA V VELENJU, ob 10. uri SLOVESNO ODPRTJE ŠALEŠKE MAGISTRALNE IN NATO MNOŽIČNO KOLESARJENJE (Občinska telesnokulturna skupnost bo nagradila najstarejšega kolesarja, najdebelejšega kolesarja, najštevilnejšo družino udeleženko, kolesarja z najizvirnejšim vozilom, ki bo še veljalo za kolo.)

Nedelja, 12. oktober

Ob 10. uri v Skornem pri Šoštanju (pri kmetiji Podvratnik) ODKRITJE SPOMENIKA PADLIM BORCEM, ob 13.30 na stadionu ob Velenjskem jezeru "PRANJE NOGOMETNEGA PERILA" (Sodnik bo Jaka Šraufciger - Vin ko Šimek.), ob 14.30 PRVENSTVENA TEKMA "RUDAR": "SPARTAK"

Sreda, 15. oktober

Ob 19.30 v domu kulture v Velenju MIKLOVA ZALA (gostovanje Šentjakobskega gledališča iz Ljubljane)

Četrtek, 16. oktober

Ob 19.30 v domu kulture v Šoštanju MIKLOVA ZALA

16. oktober - 19. oktober

V hotelu Paka v Velenju DNEVI SRBSKE KUHINJE (organizator DO Gostinstvo Velenje)

Petek, 17. oktober

Ob 17. uri v domu kulture v Šoštanju in ob 20. uri v domu kulture v Velenju KONCERT ANDREJA ŠIFRERJA

Mladinski knjigi Velenje

NAROČILNICA

Priimek in ime _____, rojen(a)
dne _____, regist. št. os. izkaz. _____, izdana
pri _____, stanujem v (na) _____
_____, pošta _____, za-
poslen(a) v (delovna organizacija in TOZD ali delovna skup-
nost) _____,

NEPREKLICNO NAROČAM (Ustrezno podčrtajte!):

- knjigo "Titova poslednja bitka" (800 din, 4 obroki), v slovenskem - srbohrvaškem jeziku;
- knjigo "Tito" - življenjepis s slikami (900 din, 4 obroki), v slovenskem - srbohrvaškem jeziku;
- knjigo Vladimira Dedijera "Tovariš Tito" (cena v prednaročilu 900 din, po izidu 1 100 din - 3 obroki), v slovenskem - srbohrvaškem jeziku.

Plačal(a) bom v enkratnem znesku - v rednih mesečnih obrokih.

Datum _____

Svojeročni podpis: _____

OPOMBA: Izpolnjeno naročilnico pošljite v zaprti kuverti po pošti ali prinesite v poslovalnico "Mladinske knjige Velenje". Lahko pa jo oddate tudi Brunu TREBIČNIKU v sobi št. 47 nad pošto Velenje (III. nadstropje, telefon REK Velenje interno 240). Srečno!

PRIREDITVE V MESECU PRAZNIKA OBČINE VELENJE, KI SO ŠE PRED NAMI

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

Ponedeljek, 20. oktober

Ob 9. uri v Rdeči dvorani ODPRTJE 5. VZORČNEGA SEJMA "SOZD Gorenje", ob 17.30 v domu kulture v Šoštanju in ob 20. uri v domu kulture v Velenju pod pokroviteljstvom SOZD Gorenje PREMIERA JUGOSLOVANSKEGA FILMA "RAD NA ODREĐENO VREME" (Film je dobil letošnjega "zlatega jelena", I. nagrado publike na festivalu jugoslovanskega filma v Puli), po filmu PREDSTAVITEV GLAVNIH IGRALCEV (Ljubiše Samardžića, Milene Dravić, Relije Bašića idr.)

Torek, 21. oktober

Ob 19. uri v Domu kulture v Velenju FOLKLORNA PRIREDITEV S PREDSTAVITVIJO LJUDSKIH OBIČAJEV (organizator folklorna skupina "Koleda" Velenje)

Sreda, 22. oktober

Ob 19. uri v knjižnici Velenje VEČER VELENJSKEGA AMATERSKEGA FILMA (organizator kino-klub "Gorenje")

22. oktober - 25. oktober

V restavraciji NAMA Velenje DNEVI SLOVENSKE KUHINJE

Četrtek, 23. oktober

V domu kulture v Velenju (ura bo še objavljena) SAMORASTNIKI KULTURNEGA PARNASA (javna radijska oddaja)

Petek, 24. oktober

DAN KOROŠKE KULTURE, ob 19. uri v knjižnici Velenje ODPRTJE RAZSTAVE "KOROŠKA SE PREDSTAVLJA" in ob 20. uri NASTOP MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA, MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA IN FOLKLORNE SKUPINE IZ GLOBASNICE

Sobota, 25. oktober

SKLEP PRIREDITEV z revijskim nastopom domačih kulturnih skupin in okroglo mizo o kulturnem dogajanju v občini Velenje (ura in kraj za obe prireditvi bosta še objavljena)

Srečno!